NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 4 DIN BROJ 101

VPA

OSVETA BUNTOVNIKA

H. S. Sharon:

OSVETA BUNTOVNIKA

»Laso« Nova serija 1975.

H. S. Sharon: OSVETA BUNTOVNIKA
Naslov originala: DIE RACHE DES REBELLEN
(Copyright: Pabel Verlag, Rastatt)
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Julije Knežević
Redaktura: Ivan Brajdić

»Laso« — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković — — Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1974.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 4 d. Za inozemstvo: DM 1,60; ASCH 8; SFRS 1; HFL 1,30

Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/2 — 1973. od 26. XI 1973.

I

Vranac Perryja Moorea zastane usred Rio Grandea. Žilavi muškarac tamnoplave kose zaustavi svog konja i domahne Meksikancu koji ga je slijedio.

— Što je? — dovikne Perry. — Zar odjednom više ne želiš u Texas, Jorge?

Meksikančev konj potone dublje u rijeku i ustrašeno zarže.

— Bit će opet plićel — poviče Perry Moore i ponovno mu domahne.

Perryju su bile trideset i dvije godine; na sebi je imao smeđe odijelo od kože divljači s resama i crni šešir na glavi. Prilično nisko oko bokova opasao je revolver, kolt 45, a u toku na sedlu bila je vinčesterka 66.

Mladi ga Meksikanac sustigne i zauzda konja. Obojica pogledaju u zid od šipražja pred sobom na teksaškoj obali rijeke; Jorge će mu tada na španjolskom:

— Jednoga dana ćemo se vratiti, zar ne, amigo?

— Pa naravno, Jorge. Kad više ne bude crnih lista na kojima se nalazimo. Dakako!

— Listâ više neće biti dugo, amigo! — procijedi Jorge kroza stisnute zube. — Jer ni ova vlada neće dugo ostati!

Perry kimne.

— Odjahat ćemo natrag u Meksiko čim padne vlada.

Zapucketa uzdama i pojaše prema šipražju što ga je napregnuto promatrao.

Jorge pojaše s njim. Bilo mu je dvadest godina; crnomanjasti, žilavi momak osrednjeg rasta sjedio je pognuto u sedlu kao da se sprema na skok.

Odjednom se šipražje pokrene, a glasan prasak pomiješa se sa žuborenjem rijeke. Nešto sijevne na suncu.

— Pazi! — poviče Perry, trgne svog konja prema natrag i izvuče pušku iz toka.

Pojave se Indijanci grozno obojenih lica. Divlji urlici nadjačaju šumove rijeke. Zazuje strelice. Prasne nekoliko prastarih pušaka. Konji zanjište i propnu se u rijeci. Perry prokune i opali. Jedan Indijanac istetura iz žbunja i padne u rijeku.

Voda prsne uvis i u usijanom zraku iznad Rio Grandea zatrepere šarene dugine boje.

S gnjevnim povicima Indijanci istrče iz šipražja i zapucaju za jahačima u bijegu.

Perry zatakne pušku u tok, povuče revolver i stane pucati ne zauzdavajući vranca. Domognu se pješčanog otoka na plićini, a onda opet pojašu vodom što je prskala uvis.

Iznad glava im prozviždi još nekoliko tanadi. Strelice su za njima padale na pješčani otok na kome su ostali samo tragovi oba konja. Jorge prostenje i padne na vrat svog konja. Perry ne primijeti ništa. Stigoše do zavoja; od pljuskanja kopita po vodi više nisu čuli grlene glasove Indijanaca.

— Naprijed, na obalu! — poviče Perry i skrene konja ulijevo.

Rijeka je postajala sve plića. Usopljeni vranac stigne do obale i pojuri u šuškavo i pucketavo grmlje.

Kojih dvije stotine metara jahali su kroz guštaru. Usred nje dizali su se

kaktusi i vulkansko stijenje, bujao je divlji pamuk, šarenilo se cvijeće. Močvarni šumovi dopru do Perryjevih ušiju.

Odjednom začuje stenjanje. Zauzda vranca, osvrne se i ugleda mladog Meksikanca kako visi iz sedla; najednom izgubi oslonac i padne na tlo.

— Jorge, što je? — zaprepašteno poviče Perry. Iskoči iz sedla, ispusti uzde i potrči natrag.

Jorge Jorondo ležao je na leđima i teško disao. Lice mu je bilo blijedo i šiljato.

— Jorge, što je? — Perry još nije shvatio što se dogodilo. Pogleda Meksikanca, a onda podigne glavu i napregnuto osluškujući pogleda naokolo.

No čuo je samo teško Meksikančevo disanje i zvukove močvare; Indijancima više ni traga ni glasa.

— Bilo ih je malo, zar ne? — Perry opet pogleda Meksikanca. — Gdje si ranjen, Jorge? Ne vidim ništa.

— U... u leđa! — s mukom procijedi Jorge.

Perry Moore okrene svog mladog prijatelja na bok i pregleda ranu na leđima.

— Prokletstvo! — promrmlja Perry. — Godinama smo prolazili bez ijedne ogrebotine!

— Boli... amigo — tiho će Jorge.

— Mogu zamisliti... — Perry podigne glavu.

Indijanci su, čini se, doista nestali.

Perry se uspravi, dovede Meksikančeva konja i pomogne Jorgeu na noge. Meksikanac zastenje, otetura k sedlu i uhvati se za stremen.

— Uskoro ćemo pronaći koji grad — reče Perry. — I liječnika, vidjet ćeš! Hajde, uvuci nogu u stremen.

Pomogne Meksikancu da uzjaše, pogleda ga i zapita:

— Hoće li ići ili da te vežem?

— Moći ću ako ne budeš jahao prebrzo.

— Vjerojatno će nas Komanči ostaviti na miru. Jamačno im je dovoljno što je jedan od njih pao u vodu.

Perry uzjaše svog konja i domahne Meksikancu.

Jahali su jedan pokraj drugoga kroz šipražje što je postajalo rjeđe.

Nakon nepunog kilometra grmlja odjednom nestane. Pred njima se protezalo pjeskovito tlo s otocima trave. Počeše se nizati brežuljci, a kroz zapareni zrak na zapadu nazirale su se planine. Prema sjeveru se prostirala ravnica nalik na pustinju, s nešto oštre trave i nekoliko kaktusa.

Pod suncem što je žgalo sve pod sobom pojahaše prema sjeveru.

— Zacijelo nije daleko do grada — reče Perry.

II

Kad su ugledali ranč, sunce je već poprilično odmaklo na zapad. Oko bijele zgrade od glinene opeke nalazili su se obori u kojima su bili samo konji. U užarenoj žezi nepokretno je stajala velika vjetrenjača. U zraku je nešto titralo, tako da se na trenutke činilo da zgrada ranča i ograde obora plivaju u vodi.

Perry dograbi Meksikančeve uzde i zaustavi oba konja.

Jorge htjede podići glavu, no pade tijelom konju preko vrata .

— Vidiš li grad, amigo?

— Konjski ranč — uzvrati Perry.

— Ovdje ćemo zacijelo pronaći nekoga tko će ti pomoći.

Još uvijek stenjući, Jorge se malo uspravi i žmirkajući pogleda kroz treperavi zrak.

— Onda naprijed! — Perry zapucketa jezikom i ispusti uzde drugoga konja.

Polagano su jahali prema oborima i sjajno bijeloj zgradi ranča. Minute su se nanizale u četvrt sata kad su stigli do prvog obora. Pojašu uz ogradu, a onda se nađu u pješčanom dvorištu između obora, gdje se dizao toranj vjetrenjače. Nedaleko od tornja nalazio se bunar i žlijeb za vodu što je vodio do gotovo isušene bare.

Kauboji su sjedili na ogradi od dasaka, pušili i pogledavali prema obojici jahača. Iz duge zgrade za momke iziđe visok i snažan čovjek; čupave obrve pridavale su mu pomalo mračan izgled. Na sebi je imao traperice, ispranu šarenu košulju, revolver, opasač s nabojima, teksaške čizme i velike »durango« mamuze. Pljune u pijesak, nabije šešir na čelo i podboči ruke o bokove.

Projašu pokraj kauboja koji su na Perryjev pozdrav odgovorili šutnjom.

Mladi Meksikanac ležao je na vratu svog koja i tiho stenjao.

U dvorištu Perry zaustavi konje, kimne predradniku sumračna izgleda i dotakne obod šešira.

Čovjek ponovo ispljune.

Još uvijek stenjući, Jorge se malo uspravi, no opet padne konju na vrat.

— Šefe, evo jednoga! — poviče predradnik. — Jednoga koji je sa sobom doveo prljavca!

Perry Moore odjednom osjeti da ovdje neće naći pomoći za Jorgea. Pogleda veliku glavnu zgradu u koju su vodile široke stube. Kuća je imala velike, ustakljene prozore; dvostruka vrata bila su otvorena.

Iz kuće iziđe snažan čovjek, čija je glava, čini se, bila usađena izravno među ramena. Na sebi je imao otrcano smeđe odijelo, a na glavi visoki svijetli šešir, čija je tamna kožnata vrpca bila optočena srebrnim čavlićima. Glava mu je bila velika i četvrtasta, a kosa sijeda.

Perry procijeni da je rančeru pedeset i pet do šezdeset godina.

— Dobar dan! — pozdravi Perry i ponovno dotakne obod šešira.

Rančer zabije ruke u džepove hlača.

— Što tražite ovdje? Za vas dvojicu nemam nikakva posla.

— Ne tražimo posao — uzvrati Perry. — Na Rio Grandeu su nas napali Indijanci. Moj prijatelj je ranjen. Tane ga je pogodilo u leđa.

— A što ja tu mogu? — reče snažni čovjek sišavši za nekoliko stuba. — Zar sam ja poslao Indijance?

— Oprostite, to nisam mislio time reći — skromno odgovori Perry, jer je još uvijek namjeravao prijateljski pregovarati kako bi pomogao mladome Meksikancu. — Htio sam samo reći da mu je hitno potrebna pomoć... liječnika...

— Ovdje nema liječnika — reče rančer. — Posluži li vas sreća, pomoći će vam brijač u Finlayu. Inače ćete ga morati odvesti u El Paso.

— A koliko još ima do Finlaya? — Perry skine zaprašeni šešir i podlakticom otre čelo.

— Još samo deset milja.

Rančer se odjednom podrugljivo nasmije.

— Deset milja! — Perry stavi šešir na glavu i pogleda mladog Mek-

sikanca koji je gotovo bez svijesti ležao na konju.

— Da... sitnica za brze jahače. — Krajičak rančerovih usana još se podrugljivije savine prema dolje.

Perry se ogleda. I predradnik i kauboji na ogradi podmuklo su gledali. Znali su da povrijeđenog Meksikanca neće moći odvesti još deset milja od ranča.

— Zar ovdje nema nikoga? — zapita rančera. — Nikakve farme, nikakva ranča?

— Ovdje smo samo ja i moji ljudi — reče rančer. — I to je upravo dovoljno.

Perry se ponovo ogleda. Pokraj jedne od drvenih suša stajala su kola s natpisom »Abraham Corrin« na stranici.

— Biste li mi posudili kola? — zapita Moore. — Dovest ću ih opet natrag.

— Moja kola? — Rančer strese glavom. — Nemam što posuđivati ni poklanjati!

— I ne vjerujemo ljudima koji dolaze s one strane rijeke — doda predradnik. — A najmanje ako vam je Meksikanac prijatelj!

Iz kuće iziđe mlada žena, pogleda Perryja i nasloni se na zid. Bilo joj je oko dvadeset i pet godina; imala je crkvenkastoplavu kosu i zelene oči, bila je visoka; na sebi je imala svijetlu košulju i dugu tamnosmeđu suknju; i teksaške čizme, kao i muškarci.

Rančer je pogleda preko ramena, a onda opet usmjeri pogled u Perryja i pokaže mu prema sjeveru.

— Hajde, pojašite! I gubite se što prije s moje zemlje!

— Prilično ste nepristojni, gospodine! Zacijelo još nikada niste čuli da ranjenome valja pomoći!

— Ranjenom čovjeku! — Predradnik opet pljune u pijesak. — Tko tvrdi da su Meksikanci i Indijanci upoće ljudi? Zar možda vi?

Perry opet pogleda predradnika koji je, po svemu sudeći, bio ozbiljan takmac gazdi u pogledu svoje samodopadljivosti. Tada mu pogled opet odluta prema mladoj ženi.

Rančer povuče revolver i opali sa stuba. Tane se zabije u pijesak ispred konja i uzvitla prašinu. Konji zanjište i stanu se propinjati. Perry dograbi oglavu Jorgeova konja, a onda pridrži Meksikanca da ne ispadne iz sedla.

— Gubite se! — zagrmi rančer. — Slijedeće tane dobit ćete u glavu!

Opali u zrak, konji se uplaše i zanjište. Mlada žena nepokretno je stajala uz vrući, bijeli zid kuće; kauboji i predradnik podmuklo su se cerili.

Perry Moore okrene konje i potjera ih između obora.

Kauboji se glasno nasmiju. Rančer opet opali uvis iz teškog revolvera, a predradnik poviče:

— I nastojte što prije napustiti zemlju gospodina Corrina! Granica je daleko na sjeveru.

Perry projaše između obora ispunjen gnjevom i mržnjom.

Možda dvanaestak revolvera grune istodobno.

Meksikančev konj odjednom se propne, pojuri između ograda i nastavi prerijom nalik na pustinju. Uzvitla se prašina. Moore je još mogao zapaziti samo to kako Meksikanac klizi sve više udesno; naposljetku padne, skotrlja se tlom, pa zaustavi u prašini.

Perry potjera svog konja punim trkom; zauzda ga pokraj Meksikan-

ca koji je ležao u oblaku prašine s licem u pijesku.

Sjaše i klekne pokraj njega.

— Jorge, što je? — zapita besmisleno, okrene mladića, ugleda iskrivljeno i blijedo lice i začuje tiho stenjanje.

Perry pogleda natrag prema ranču. Tamo više nikoga nije vidio.

Meksikanac se stenjući okrene na leđa.

— Uhvatit ću tvog konja, Jorge. — Perry se uspravi i pogleda prema sjeveru.

Konj se zaustavio na udaljenosti od kojih dvije stotine metara.

Jorge ne odgovori ništa.

Moore uzjaše vranca i pojaše za pobjeglim konjem.

III

Već se stao spuštati mrak; jašući brežuljkom odjednom ugledaju kolibu i prazan obor u dolini. Perry pojaše u onom smjeru promatrajući kolibu; stekne dojam da je napuštena. Zemlja je postala bezvrijedna s obzirom na uzgoj stoke; sada je to bila samo beskorisna pustinja.

Mladog je Meksikanca vezao o konja, tako da više nije mogao pasti.

Približavali su se kolibi; Perry ugleda stari obor s trulom ogradom što će se zacijelo uskoro srušiti. I drvena koliba je bila stara. Iz procijepa između jelovih oblica ispala je mahovina. Jedna rupa u stijeni bila je zatvorena krznom pribijenim čavlima.

Vukući drugoga konja za uzde, projaše pokraj obora, zaustavi konje ispred kolibe i poviče:

— Ima li koga?

Perry pogleda bivolju kožu na prozoru, pa zasun pred vratima što je ležao u debelim drvenim ležištima.

Sjaše, priđe vratima, podigne zasun i nasloni ga na zid. Otvori vrata i ugleda mračnu prostoriju što je mirisala na truležđ.

Koliba se sastojala od jedne jedine prostorije. U njoj je bilo nekoliko ležajeva od dasaka, jedan dugi stol, dvije klupe, nekoliko škrinja, kuhinjski ormar i više drugih predmeta. U stražnjem kutu bilo je starih krzna i pokrivača. Perryju se učini da miris truleži dolazi od njih. Pokraj prozora nalazila se crpka va vodu, a ispod nje bačva za kišnicu s izljevom prema van.

Iziđe. Meksikanac je ležao na vratu svog konja; uopće nije primjećivao gdje se nalaze.

Na zapadu nestane i posljednjeg večernjeg rumenila, tmina stane potiskivati ono malo svjetla što je preostalo na zapadnom nebosklonu.

Odveže Meksikanca i skine ga s konja. Jorgeova lanena košulja bila je na leđima krvava. Meksikanac je stenjao; na trenutak dođe k svijesti. Perry ovije njegovu ruku oko svog vrata i odvede ga u kolibu. Posjedne ga na klupu za stolom, a onda rasprostre nekoliko krzna i pokrivača na daščanom ležaju.

Ranjenik jednom krikne i glasnije zastenje kad ga je Perry polegao na ležaj. A onda legne na bok i pogleda druga.

— Kako to da nismo ostali na ranču, Perry?

— Otjerali su nas.

— Morao si zamoliti gospodina.

Perry strese glavom

— To ne bi imalo svrhe, Jorge... Moraš se odmoriti, a sutra ćemo stići do grada. Nema više od šest milja.

Jorge opet zastenje i preokrene se na trbuh, tako da je Perry sada opet vidio krvavu košulju i ranu na leđima.

Premišljao je da li bi sâm pokušao pomoći Jorgeu; ogledavao se naokolo, ali nije pronašao nikakvih naprava, a najmanje onakvih kakve bi mu bile potrebne. A i premalo se razumio u taj posao, tako da bi prijatelja možda ubio umjesto da mu pomogne.

Iziđe, izbaci gredu iz ograde obora, uvede konje, rasedla ih i stavi sedla na ogradu. Potom se vrati u kolibu.

Ubrzo zavlada potpuni mrak; blijedo Meksikančevo lice Perry je vidio samo kao svijetlu mrlju; no čuo je njegovo stenjanje.

Negdje je zapazio lojanicu i sada je potraži; spotakne se o stol i padne na zid. Tiho prokune.

Naposljetku pronađe lojanicu u limenoj kutiji, stavi je na stol, a onda na bubnju svog revolvera zapali šibicu. Pripali stijenj, pričeka da se razgori, a onda primijeti kako po zidu poskakuju sjene.

Ispusti šibicu koja se ugasi još u padu. Pogleda Jorgea: ležao je na trbuhu s licem okrenutim u stranu, a oči su mu bile sklopljene.

Tada se okrene i iziđe.

Odnekud iz mraka začuje zavijanje vuka.

Pođe duž ograde sve do kraja, pogleda prema jugu; tek s vremena na vrijeme noćno bi nebo osvijetlili udaljeni bljeskovi što su dopirali s one strane Rio Grandea, iz Meksika.

— Prokleta svinja! — promrmlja i okrene se.

IV

Prevrne se na ležaju od dasaka, začuje rzanje konja i skoči.

Topot kopita utihne pred kolibom.

Perry posegne za puškom što ju je položio pokraj kreveta, pronađe je, podigne i stane osluškivati. No čuo je samo tiho, podsvjesno stenjanje ranjenika.

— Hej! — dovikne neki ženski glas ispred kolibe.

Perry pođe k vratima, otvori ih, podigne pušku i ubaci metak u cijev. Razabere nejasnu priliku na konju.

— Ja sam, Cissy!

— Tko je Cissy? — zapita Perry.

— Cissy Corrin — reče žena i nasmije se. — Bili ste na ranču mog supruga. Abraham je grozan čovjek, zar ne?

Opet se nasmije kao da je ispričala šalu.

— To se doista može reći — dopusti Perry. Pogleda ima li još koga osim nje, ali nikoga nije zapazio. — A što želite?

— Odmah sam pomislila da ćete odjahati samo do ove kolibe — uzvrati žena.

— Dalje nismo mogli. Je li još daleko do grada?

— Više od šest milja. Gotovo sedam.

Žena sjaše i stane mu se približavati, a onda se zaustavi tik pred Perryjem, tako da ju je sada posve jasno vidio. Primijeti kako nešto iskri u njenim velikim zelenim očima; kao da su ga mamile.

Odjednom ga ona dohvati za ruku i reče tiho:

— Odmah si mi se dopao. Na prvi pogled!

— Tako?

— Upravo tako... Kako se zoveš?

— Perry Moore.

— Perry! — reče i opet se nasmije. — Lijepo ime. Sasvim drugačije od Abrahama.

— A zašto si se onda udala za njega... kad ti se ništa na njemu ne dopada? — oštro je zapita Perry.

Cissy se nasmije kao da njegove riječi nisu na nju ostavile nikakav dojam.

— Žena mora uzeti što joj se pruža, Perry. Naposljetku, bolje Corrin nego ništa. Bolje od mnogočega drugoga. Samo, čovjek se mora naviknuti na njegovu narav.

— Jorgeu je prilično lošć. Nisam se usudio jahati dalje. Mislio sam da će biti dobro ako se malo odmori.

— Da, činit će mu dobro.

— Nisam više posve uvjeren.

Perry se okrene i pođe natrag, ostavi pušku u kolibi i oslušne.

Tiho stenjanje još se uvijek čulo u kolibi.

Cissy dođe za Perryjem, nasloni se na vrata i pogleda u tamu iz koje je dopirao miris truleži.

— Koliba pripada Corrinu.

— Mislio sam da je tako.

— Imao je konje u oboru. No ovdje nema dovoljno trave, pa bi mu životinje uginule od gladi. Morao ih je otjerati natrag na ranč, a ovo je napustio.

— Da.

— No on to još uvijek smatra svojim vlasništvom i ne želi ga prepustiti nikome, iako mu ova koliba i obor više nikada neće poslužiti. Corrin ništa ne poklanja.

— Više bi me zanimalo što ti ovdje radiš usred noći — uzvrati Perry.

Pogleda prema istoku i zapazi prvo svjetlucanje na nebu.

— Uskoro će dan — uzvrati žena. — Objasnit ću Corrinu da sam zarana pojahala, jer mi je u kući bilo prevruće. Žega je sada preko cijeloga dana, a ni noću ne nestaje iz zidova. Često jašem naokolo. On u tome ne vidi ništa osobito.

— Zar ne primjećuje da te nema u krevetu?

— Spava.

Mlada se žena nasmije u mraku. Priđe Perryju i nasloni se na njega.

— Odmah si mi se dopao, znaš li to?

— Već si to rekla.

— Dolaziš iz Meksika, zar ne?

— Da.

— Još su se dugo smijali kad si odjahao. Rekoše da tako zacijelo izgleda čovjek koji jaše u Meksiko i svoj kolt iznajmi Meksikancima. Čovjek, za kojega je važna samo zarada.

— Zacijelo je to rekao Corrin — uzvrati Perry.

— I ja sam to pomislila — reče. — Ali nisam dovoljno luda da to kažem. Poslao bi me odmah do vraga i ne bi mi dao ni dolara. A novaca ima kao blata.

— Gdje?

— A gdje bi ga imao? U kući, dakako! Ne vjeruje ni jednom čovjeku, ni jednoj banci. Dao je postaviti trezor u kući. Nalikuje na golemi crni sanduk. Možda je i ružan. No svakako ima hrpu novaca.

Perry joj pogleda u oči.

— Ali nisam došla da razgovaram o tome. Sada mu je pedeset i osam godina, a poživjet će još najviše desetak. Malo ih je koji ovdje dulje žive. A toliko ću još izdržati.

— Koliko ti je godina?

— Dvadeset i tri. Kad mi bude trideset i pet, on će s devedeset posto vjerojatnosti već biti pod zemljom, a ranč i novac pripadat će meni.

Njena pohlepa za novcem toliko mu se zgadi da je odgurne od sebe.

— Što ti je? — zapita ga razdraženo. — Zar ti nije drago što sam došla?

— Još uvijek ne znam što hoćeš.

Nekoliko je trenutaka zurila u njega, a onda reče:

— Postavljaš doista smiješna pitanja za jednog buntovnika. Zar doista ne možeš zamisliti što hoću? Tražim muškarca. Kod Corrina bih mogla imati devet muškaraca, no svi oni dršću pred Abrahamom. Ti ne dršćeš pred njim, primijetila sam odmah. I zbog toga sam tako rano izjahala.

— Moglo bi ti se lako dogoditi na naiđeš na Komanče.

— No nisam naišla. Uostalom, ne vucaraju se više ovuda, tu ih svatko može primijetiti na milju udaljenosti.

Opet se nasloni na njega.

— Dođi, ne budi tako hladan! Noć se bliži kraju, a ja moram kući. Dobar je to komad puta.

Perry primijeti kako se komad osvijetljenog neba na istoku povećao.

Žena ga poljubi, tiho se nasmije i reče:

— Dođi, pođimo u kolibu.

— Možda bismo probudili Jorgea, a tko zna neće li tada vikati!

— Kad bi imao tako jake bolove, ne bi mogao spavati. — Žena uđe u kolibu i opet iziđe. — Je li mu doista tako loše?

— Što znači loše — Perry izbjegne odgovor. — Ne razumijem se u to, nikada nisam pokušao da budem liječnik. Tane mu je svakako u leđima, i to je sve. Mislim da je to dovoljno loše.

— Do podneva ćeš stići s njime u Finlay. Tamo će mu pomoći brijač, Perry. — Opet se nasloni na njega, poljubi ga u obraslo lice. — Nas bismo dvoje mogli uzeti novac iz trezora i nestati. Što misliš o tome?

— Zar opet govoriš o svom suprugu?

— A o kome bih?

— Lukavija si i opasnija nego što sam mislio.

Cissy se polaskano nasmije i raskopča mu košulju.

— Lijepo mi laskaš, Perry... Imaš li pojma koliko je novaca u njegovu trezoru?

— Ne, ne poznam ga, nikada nisam čuo za njega, niti vidio njegov novac.

— Jedanaest tisuća dolara.

Perry zazviždi kroz zube protiv svoje volje.

— Zapanjen si, zar ne? — žena ustukne. — Nipošto u papiru. Za njega je to prijevara, bezvrijedne prnje što im poneki glupan može nasjesti. Tako kaže svakome tko započne razgovor o novcu... Onda, što kažeš?

— O čemu?

— Pa o tome... kako bismo nas dvoje mogli uzeti novac i nestati.

— Zar si zbog toga dojahala za mnom?

Opet se nasmije i gurne mu ruku pod košulju.

— Da, i zbog toga, Perry. Ali ne samo zbog toga. Putēm mi je to palo na um. Odjednom mi je palo na pa-

met kako bi bilo lijepo kad bih imala jedno i drugo.

— Mene i novac?

— Da, tebe i novac.

Privije se uz njega, tako da je osjetio toplinu njenoga tijela.

Ranjenik u kolibi se nakašlje, pa glasnije prostenje.

Perry odgurne ženu.

— Baš je sada morao početi! — grubo će Cissy.

Perry je pogleda, gurne u stranu i pođe u kolibu.

Meksikanac je ležao na ležaju od dasaka tako da mu je glava visila. Kašljao je, krkljao i pljuvao.

Potraži šibice po džepovima, jednom kresne po stolu i prinese plamen lojanici.

Jorge opet zakašje i ispljune krv.

Žena uđe u kolibu, pogleda krvavu košulju rajenika, pa u pod.

— Rocco bi ga mogao pregledati. Pomalo se razumije u taj posao.

— Tko je Rocco?

— Predradnik. Onaj golemi klipan sa čupavim obrvama koji izgleda mračan poput noći.

Perry kimne.

Mladi Meksikanac udahne boreći se za zrak.

Perry vrati Jorgea na daščani ležaj i sjede pokraj njega.

Žena razvuče lice i gurne sjajnu crkvenkastu kosu preko ramena. Na sebi je imala hlače, a mamuze na teksaškim čizmama. Oko bokova je opasala revolver poput muškarca.

Jorge zastenje i zakrklja, no sada se opet smiri.

— Opet je zaspao — reče Cissy. — Bit će bolje da iziđemo.

Okrene se i napusti kolibu.

Perry pogleda prema vratima. Nazočnost žene još mu je uvijek nalikovala na san. Nakon nekoliko trenutaka ustane, pogleda Jorgea, no ovaj nije otvarao oči. Tada iziđe i ugleda ženu pokraj obora.

Priđe joj, nasloni se pokraj nje na daske i pogleda je u oči.

— Dođi, pođimo iza obora.

Dohvati ga za ruku i htjede ga povući za sobom.

— Pričekaj! — procijedi Perry.

— Što je sad opet? Uskoro će dan!

— Čujem jahače — reče Perry Moore.

Ispusti ga, okrene se i pogleda prema jugu.

— Ne čujem ništa, Perry!

Pogleda pokraj nje u noć. Šumovi su nalikovali na daleko zujanje.

— Ne čujem ništa — reče žena glasnije i žešće, kao da ju je odjednom obuzeo strah.

Sekunde su prolazile. Perry Moore je sve jasnije razabirao da je to topot kopita. Žena pođe natraške i udari u njega.

— Gospode — prošapta ona i uhvati se rukama za vrat. — Tek sam stigla...

Topot kopita se pojača, preleti preko kolibe i obora. Konji u oboru zaržu, životinja pred kolibom zanjišti. Tada se pojave obrisi jahača, približe se poput oluje i zauzdaju konje.

V

Perry prepozna iskrivljeno lice uzgajača konja, ugleda snažnog predradnika i ostalu šestoricu što se počeše smiješiti; sve osim rančera.

Žena se gotovo skameni onako naslonjena na Perryja Moorea; rukama je još uvijek pritiskivala vrat.

Nije mogao točno prepoznati muškarce u mraku, pa ni pojedinosti njihovih kretnji. Odjednom začuje zvižduk, primijeti kako se rančer pokrenuo, a žena krikne i trzne se; tada mu do uha dopre pucanj biča; Cissy zatetura i padne na tlo.

Rančer ponovno podigne bič i zamahne na Perryja. no ovaj odskoči u stranu. Htjede povući revolver iz korica, ali tek tada primijeti da ga nije opasao.

Bič se uz prasak oplete oko ograde i prekine trulu dasku. Rančerov konj zanjišti. Corrin prokune i poviče:

— Naprijed! Što čekate, nitkovi!

Kauboji potjeraju konje. Perry htjede uzmaći, no jedan konj već naleti, ržući, na njega, i on padne na tlo. Kopita zabubnjaju tik pokraj njega. Životinje su njištale. Perry skoči: ugleda pred sobom čovjeka iskrivljena lica i kundak puške. Nasrne prema naprijed i udari čovjeka šakom u lice prije nego što ga je ovaj ospio udariti kundakom. Čovjek zatetura prema ogradi. Perry skoči za njim i udari ga šakom u nos.

Čovjek krikne i sruši se.

Perry primijeti neku kretnju pokraj sebe, okrene se i sagne.

Šaka mu prozviždi iznad glave, no udarac uprazno povuče čovjeka za sobom i ovaj naleti na Perryja. Perry ga još stigne ramenom udariti u tijelo i odbiti od sebe; potom se naglo uspravi i udari ga bridom šake u vrat.

Kauboj zatetura samo jedan korak u stranu, a onda padne na tlo.

Ostali načiniše krug oko njega i žene koja je još uvijek ležala na tlu.

— Prokleta kurvo! — gnjevno će rančer.

Ona dvojica kauboja ustanu.

— Hajde, ustaj! — zagrmi Corrin.

Žena privuče noge i sjedne.

— Prokletstvo... ustani već jednom! — propišti Corrin i udari je nogom u rame.

Žena krikne i prevali se na leđa; Perry je osjetio da ona u sve to unosi i mnoge glume, možda stoga što se nadala da neće tako loše proći bude li dovoljno glasno pakala.

Rančer zlovoljno prokune i pogleda Perryja.

— Ništa on tu ne može — progunđa jedan od ljudi. — Nisu se mogli dogovoriti, šefe.

— Zaveži, Joy! Naprijed, nitkovi, dotucite ga!

Krug oko Perryja i žene postajao je sve manji. Perry se vrtio u krugu, no oni su dolazili sa svih strana. Tada napadne rančera, udari ga šakom posred lica, pa u trbuh, a onda se još i ramenom baci na njega. Nadao se da će ga oboriti, no Corrin je stajao poput golemog hrasta i uzvraćao udarce.

Perry Moore se ponovno htjede baciti na čovjeka, no ostali ga zadrže; stanu ga udarati sa svih strana.

— Miči se, Tate! — zagrmi netko iza Perryja.

Ispuste mu jednu ruku i on se naglo okrene; još stigne zapaziti kako se kundak puške spušta prema njemu, ali mu više nije mogao izmaći. Kundak ga pogodi sa strane u vrat: Perry pomisli da će mu otpasti glava. Zatetura ,a onda se sruši u dubinu bez dna.

Predradnik ga udari nogom u slabine.

— Dosta! Taj više ništa ne osjeća — reče Rocco Flavin.

Rančer pogleda svoju ženu; podigla je glavu i zurila u njega. Na obrazima joj zablistaju suze.

— A sada? — zapita predradnik.

— Iznesite onog drugog i njihove stvari iz moje kolibe! — zapovjedi Corrin.

Predradnik htjede proći s ljudima pokraj Corrina, no tada ga zaustavi jedna ruka.

— Ne ti, Rocco.

Ostali pođu dalje.

Rocco pogleda ženu i razvuče lice.

— Ova nije vrijedna zraka što ga udiše, šefe! Otjerao bih je do vraga!

— Možda ja znam nešto bolje — uzvrati rančer, ispusti predradnikovu ruku, a onda šakom protrlja bradu.

Iz kolibe se začuje glasan krik, a onda kauboji izvuku ranjenog Meksikanca.

Corrin pogleda preko ramena.

— Ti prokleti meksički prljavci ubili su trideset i šeste mog oca. Nikada to neću zaboraviti tim žutim đavolima!

— A što sada? — zapita jedan kad su Meksikanca spustili na pijesak.

— Osedlajte konje te dvojice! — naloži im rančer.

Ljudi uđu u obor.

Jorge glasno zastenje, nakašlje se i ispljune krv.

— Rocco, odvest ćeš je na ranč — reče Gorrin. — Ukoliko ti smijem dati dobar savjet... drži ruke što dalje od nje!

— Nisam lud, šefe — progunđa predradnik.

— Nadam se... Hajde, ustaj! — naloži ženi. — Premlatit ću te poslije!

Žena ustane i pođe natraške. Pogleda Perryja Moorea koji se još uvijek nije micao.

— Bilo je to posve slučajno — reče ona. — Nisam mogla spavati. A stražara u dvorištu je mučio upravo suprotan problem. I tako sam osedlala konja i izjahala. Slučajno sam došla ovamo, a on je stajao ispred kolibe.

— Ona slučajno jaše četiri milje od ranča! — Predradnik strese glavom.

Rančer progunđa nešto nerazumljivo i pogleda preko ramena.

Kauboji izvedu oba konja iz obora i osedlaju ih.

— Ne zaboravite njihovo oružje! — dovikne im rančer. — Pronađu li koga mrtvog u pustinji, važno je da ima oružje. Tada se ne može tvrditi da ga je netko namjerno bacio u bezizgledan položaj.

Predradnik se podmuklo nasmije.

Corrin se opet okrene.

— Prokletstvo, još si uvijek ovdje! rekao sam ti da je odvedeš na ranč!

— Naprijed!

Predradnik pograbi ženu za ruku i odvuče je do njenog konja.

Dva se kauboja približe. Predradnik podigne ženu u sedlo i provede konja pokraj Corrina, no ovaj i ne pogleda ženu. Tada se predradnik baci u sedlo i pojaše sa ženom prema jugu.

Corrin je zurio za njima sve dok se nisu izgubili u daljini. Tada se okrene i poviče:

— Koliko će to još potrajati? Prokletstvo... prije sat vremena mogli smo već biti u sedlima!

VI

Žena zauzda svog konja i pogleda dolje, prema ranču, što se u svitanje još nije posve jasno razabirao. S malih prozora zgrade za momke dopiralo je svjetlo; kako je naglo svitalo, ono je postajalo sve slabije.

Žena zaustavi konja.

Rocco također zaustavi konja i osvrne se.

— Što je sada? Hajde, potjeraj konja!

— Dolje su još trojica, Rocco.

— Znam. No jedan od njih je dobio preko gubice, tako da neće uskoro ustati.

— A zašto?

— Još pitaš? — Rocco se grohotom nasmije. — Jer je drijemao... glupan!

Pogleda ga i pokuša ga očarati svojim zelenim očima; on prozre njenu namjeru i nijemo strese glavom.

— Kod mene to ne pali, draga — reče joj nešto kasnije. — Nisi se morala udati za Corrina ako ti se gadi.

— Ima novaca kao blata, Rocco.

— Znam. — Rocco Flavim ispljune. — Ali novac me ne zanima. Radim svoj posao i imam što mi je potrebno.

— Koje li skromnosti!

Cissy se prezirno nasmije, a onda se opet uozbilji i stane se trljati po licu i ramenu gdje ju je Corrin udario bičem. U mraku su se masnice samo nejasno razabirale, no predradnik se uopće nije osvrtao na njih.

— Corrin je najmoćniji čovjek između El Pasa, Finlaya i granice — objasni predradnik. — Zacijelo nije pri zdravoj pameti onaj koji se s njim uhvati ukoštac.

Potjera konja i zaustavi ga pokraj predradnika. Još joj je uvijek zračilo iz očiju, no sada se on naceri još podrugljivije i reče:

— Bojiš se batina što te očekuju. Trebalo je da prije promisliš. Sada će onaj buntovnik ispaštati i za tebe!

— A i za maloga Meksikanca s tanetom u leđima — uzvrati žena. — Corrin mrzi buntovnika zbog toga što mu je Meksikanac prijatelj. Obojicu će ostaviti u pustinji, izložiti ih na milost i nemilost sudbini, zar ne?

— Trebalo bi da se pomoliš da i s tobom jednoga dana ne učini nešto slična.

— To je ubojstvo!

Rocco Flavin se još uvijek zlobno smiješio.

— Hoćeš li mu ga dokazati? Svom mužu? Prema našim zakonima, žene ne mogu svjedočiti protiv svojih muževa. Zar ti to nije poznato?

Još ga je nekoliko trenutaka ispitujući promatrala.

— Ne pokušavaj utjecati na mene, nema to svrhe — reče Rocco. — Kod mene to ne pali. Radim ono što šef od mene očekuje i zahtijeva.

— Vidim — reče žena i potjera konja prema zgradi ranča.

Predradnik također potjera konja i pojaše uz nju.

Cissy pogleda njega, pa prema ranču.

— Koliko ti je godina, Rocco?

— Ta sama znaš — ljutito progunđa čovjek.

— U ovoj su zemlji mnogi četrdesetogodišnjaci pravi starci. Znaš li to, Rocco?

— Svatko to zna.

Ona pričeka nekoliko trenutaka, a onda opet zauzda konja i reče:

— A koliko ti još manjka do četrdeset? Pet godina, zar ne?

— Točno.

— Eto, onda moraš sam znati hoćeš li čekati na to, Rocco. Ni Corrin više nije najmlađi. Ne bi se moglo reći, zar ne?

— Nije, dakako.

Uhvati njegovog konja za uzde i zaustavi oba konja.

— Jednog dana ovaj će ranč svakako biti moj, Rocco! Zar nikad nisi pomislio na to?

— Nisam.

— No trebalo je da pomisliš! — Cissy se nadmoćno nasmiješi. — Tako će biti slažete li se vi ili ne!

— Starom Goodnightu je sada osamdeset — reče predradnik. — Dopada li ti se to ili ne, on je pri najboljem zdravlju. Još je prošloga ljeta otjerao jedno stado kroz Llano u Novi Meksiko. A možda će još mnoga stada otjerati tamo.

— On je iznimka. — Žena ispusti uzde predradnikova konja. — U pravom ću se trenutku sjetiti toga, Rocco.

— Ako kažem Corrinu što si mi rekla? I sve što govoriš o njemu?

— Savjetovala bih ti da mu to ne kažeš, Rocco. Inače ga nećeš nadživjeti ni za jedan dan!

Žena odjaše dalje.

Rocco Flavin uvuče glavu među ramena i pogleda za njom, a onda potjera konja i gotovo bespomoćno prokune.

— Vještica! — promrmlja.

VII

Sva se pustinja kupala u zasljepljujućem svjetlu sunca. Osamljene stijene i golemi saguaro kaktusi još su bacali duge sjene na izblijedjeli pijesak.

Mladi Meksikanac ležao je na vratu svoga konja, a onda sklizne i padne u pijesak.

Jahači se zaustave. Perry, koji se zgrbio u sedlu jer su mu ruke bile vezane za jabuku sedla, podigne glavu. Bio je iscrpljen, umoran i gladan; osjećao se jedva sposobnim da bistro misli.

Jorge se zgrči na pijesku; no čini se da uopće nije primijetio da je pao.

— Naprijed! — naloži rančer.

Perryjev konj nastavi s ostalima. Jahač se ogleda. Meksikanc se još uvijek nije pomakao.

— Kako se ti prokleti, prljavi Meksikanci još uvijek usuđuju preko granice! — progunđa rančer. — Joy, skini njegovo sedlo.

Kauboj koji je vodio Jorgeova konja zaustavi svog konja, sjaše, rasedla Meksikančeva konja i baci sedlo u pijesak. Tada uzjaše i potjera svoga konja povevši Meksikančeva konja za uzdu.

Perry se ponovo osvrne. Shvati: oni žele u slučajnom prolazniku pobuditi dojam da je Meksikanac ostao u pijesku, nešto prije izgubio sedlo, a onda se njegova povreda pretvorila u zlu kob.

Sve su se više udaljavali, i kad se Perry opet ogledao, Meksikanca je još vidio samo kao tamnu mrlju u beskrajnoj pustinji. Sunce mu je nesmiljeno tuklo u zatiljak i misli su mu od toga postajale sve mutnije.

Nije znao koliko je vremena prošlo kad je začuo prasak i njištanje konja na samrti. Trzne se, otvori oči i ugleda kako se Jorgeov konj srušio.

I pijesak je odražavao jarko svjetlo. Žega se još povećala, a sjene su postale kraće.

— Dalje! — zapovjedi rančer.

Skupina jahača opet se pokrene.

Perry se osvrne. Vidio je tragove što su ih konji ostavili za sobom i što će ih živi pijesak za nekoliko sati opet pokriti. U okolici je bilo samo nekoliko kaktusa i jedna skupina stijena od crvenkasta pješčana kamena. Jorgea više nije vidio.

— Dobro, stigli smo dovoljno daleko — reče rančer i zaustavi svoga konja.

Muškarci opkole Perryja. Položaj mu je bio posve jasan: dakako, unaprijed su se dogovorili o svemu što će se sada dogoditi.

U tom trenutku osjeti udarac kundakom u zatiljak, a onda se sruši na vrat svoga konja. Drugi čovjek ga povuče natrag, a treći prereže uže što ga je prikovalo o jabuku sedla. Tada ga gurnu i on padne s konja. Skotrlja se, osjeti vrući pijesak; od užarenog pijeska zabole ga ruke. Pridigne se na noge i ugleda Corrina kako je podigao revolver na njegova vranca.

Htjede nasrnuti na rančera, no morao je proći pokraj kauboja. Jedan od njih izvuče čizmu iz stremena i udari ga u rame.

Perry zastenje, zatetura i opet padne u pijesak. Osjeti okus krvi u ustima i tada mu se učini kako se nad njim pojavljuju crne goleme mrlje što se neprestano povećavaju i prijete da će pasti na njega.

Tada opali revolver u Corrinovoj ruci. Plameni jezičac lizne iz cijevi. Vranac zarže, propne se, a onda se sruši.

Žmirkajući, Perry otvori oči i ugleda jahače iznad sebe: crne velike sjene.

— Napola spava, šefe — reče netko.

— Onda mu dajte vode!

Jedan mu se jahač približi i pokrije Perryja svojom sjenom. Ugleda čuturicu i srebrnkasti mlaz što ga pogodi u lice. Žedno pokuša liznuti vodu.

— Dosta sada, rasipaš dragocjenu vodu — reče rančer. — Nisam ti rekao da ga okupaš, Chris!

Muškarci se grohotom nasmiju i napiju se iz svojih čuturica, kao da ih je odjednom obuzela žeđ čim su ugledali vodu.

Perry proguta slinu i s usana obliže ostatak tekućine što se gotovo odmah isparavala.

— Dobro me poslušaj, buntovniče — reče rančer podbočivši se laktom o jabuku sedla. — Ne želim te više vidjeti na svojoj zemlji! Jasno?

Perry pokuša jezikom dohvatiti još ono nešto vlage oko usana, no nije mu uspjelo.

— Hej, šef razgovara s tobom! — — zareži jedan momak.

Corrin se uspravi.

— Svejedno! Budeš li još jednom viđen na mojoj zemlji, postupit ćemo s tobom kao s konjokradicom, svidjelo se to šerifu u Finlayu ili ne.

— Pojaši prema sjeveru i nestani — reče jedan od ostalih. — Inače ćeš stradati, moj mladiću!

Nasmiju se, okrenu konje i vrate se tragom prema jugoistoku.

Perry je još nekoliko trenutaka nepomično ležao u užarenom pijesku; iza prašine sunce mu je nalikovalo na bledunjavo zelenkastu ploču na nebu. Onda se prevrne, ugleda ustrijeljenog konja, primijeti sjaj mjedenog zatvarača vinčesterke u toku na sedlu. Privuče se mrtvoj životinji, izvuče pušku iz toka, ubaci metak u cijev i opali za jahačima. Kundak mu je udarao o rame, a od

barutnog dima zapekle su ga oči i sasušene usne.

Naravno, nije pogodio ni jednog jahača; udaljavali su se sve više i uopće se nisu osvrtali na njegovu pucnjavu.

Perry prokune i nastavi pucati.

Jahači se udalje, nestanu u zasićenom zraku, opet se pojave; činilo se kao da jašu beskrajnom vodenom površinom kroz treperavi zrak što je iskrivljavao njihove obrise i naposljetku ih progutao.

VIII

U užarenoj pustinji ustrijeljeni Meksikančev konj nalikovao je na udaljenu točku u pijesku što svjetluca. Vukao se k njoj, ponekad zastajkivao, oslanjao se na pušku i brisao znoj s lica i vrata.

Njegovo smeđe odijelo od kože divljači bilo je puno pijeska i natopljeno znojem; prilijepilo mu se o kožu. Zažmiri, opet otvori oči, a onda nešto dalje iza konja ugleda još jednu tamnu mrlju.

Jorge Jorondo je nepomično ležao licem u užarenom pijesku.

Žmirkajući očima Perry Moore pogleda Meksikanca, no ovaj se još uvijek nije micao. Pokraj ubijene životinje spusti se na koljena i položi pušku na tlo; tada otvori torbu na sedlu i izbaci iz nje sve osim svezanog rupca što ga zadrži u ruci. Strese ga i začuje zveckanje kovanog novca što je bio uvezan u rubac.

— Luđaci su zacijelo mislili da nemamo baš ništa — procijedi kroz zube.

Razveže rubac i strpa dolare u džep. Bilo je svega dvadeset dolara, ne baš mnogo, ali posve dovoljno da pobudi zanimanje kauboja.

Perry dohvati svoju pušku, uspravi se i odvuče dalje.

Sve se polaganije približavao Meksikancu kao da se pribojava trenutka kad će stići do njega. A onda se nađe pokraj Jorgea i pokrije ga svojom sjenom.

— Jorge? — zovne ga teško dišući.

Mladi Meksikanac se ne pomakne.

Perry klekne pokraj Jorgea. Uhvati ga za rame, lagano strese i reče:

— Hej, Jorge, ja sam to, Perry!

Meksikanac se ne pomakne; Perry se uplaši da su njegove zle slutnje postale stvarnost.

Uto začuje promuklo kriještanje. Crna sjena preleti iznad Jorgea i Perryja, opiše krug i vrati se.

Perry Moore žmirkajući pogleda prema nebu i zapazi nad sobom velikog lešinara. Ptica je snažno mahala krilima i glasno kriještala.

Perry dohvati pušku i opali na pticu. No nije ju pogodio. Lešinar zakriješti još glasnije, odleprša do obližnje stijene i spusti se na nju. Njegov goli, crveni vrat odvratno je sjao na suncu.

Prokune i opet prisloni pušku. Cijev mu je podrhtavala u rukama, a znoj mu se slijevao niz lice, pa i kroz obrve, tako da su ga zapekle oči. Tane udari u stijenu, a onda se uz zujavi zvuk odbije.

Lešinar uzbuđeno zakriješti, raširi krila i poleti. Malo se udalji, poleti još više, a onda stane praviti krugove.

Perry nije odustajao; po tko zna koji put ubaci metak u cijev i stane mušicom pratiti let ptice. Tada opali. Ptica se prevrne u zraku, a onda padne u pijesak.

Odloži pušku, uhvati Meksikanca za rame i oprezno ga okrene.

Jorgeovo rame pomicalo se posve ukočeno, a lice mu je još uvijek bilo u pijesku; tada padne na leđa i ostane ukočeno ležati. Oči su mu bile otvorene i zurile su u Perryja Moorea staklastim pogledom.

Perry Moore teško proguta slinu, iako ga više nije moglo iznenaditi to što je mladi Meksikanac mrtav...

IX

Tek kasno poslije podne primijeti obje kolibe i obor na rubu pustinje. Najprije pomisli da je to fata morgana, no tada uoči da su to doista kolibe. U oboru je bilo nekoliko konja, dvije mule i crne svinje.

Perry se provuče kroz šipražje, što je očito sprečavalo prodiranje pustinje, pođe uz obor, a onda u dvorištu naiđe na čovjeka s puškom preko podlaktice; čovjek ga mračno pogleda.

Perry se pokuša nasmiješiti, no lice mu se razvuče u bolnu grimasu.

Iz kolibe iziđe žena i nasloni se na zid; plava joj je kosa visila u pramenovima, a oko struka je povezala pregaču.

— Što hoćeš? — osorno ga zapita farmer.

Perry zastane i nasloni se na cijev puške.

— Žedan sam — procijedi s mukom.

— Linda, žedan je! — ponovi farmer i ne pomakavši se.

Žena pođe u kolibu; zaklepeće crpka i Perryju se skupi posljednja slina u ustima. Čovjek ga je još uvijek mračno promatrao preko cijevi puške.

Žena iziđe s velikim lončićem iz kuće. Prođe pokraj čovjeka, pruži Perryju lončić i pri tome ga pogleda podjednako mračno i odbojno kao i muškarac.

— Hvala!

Ona uzme lončić i natraške se udalji.

— Tako, a sada nestanite! — zapovjedi čovjek.

— Mislio sam...

— Što? — osorno će farmer. — Nije li dovoljno što smo vam dali vode?

— Dakako, hvala vam. — Perry se također povuče natraške i pri tome pogleda u obor. — Mislio sam samo da biste mi možda mogli prodati konja.

Čovjek razvuče lice.

— Možda ima dovoljno novaca — reče žena mužu. — Na mnogima se to ne vidi, Jolane.

— Dakako — dopusti farmer. — Samo što se nikada ne zna odakle im novac. Ljudi koji dolaze iz pustinje uvijek su opasni.

— Prije su samo Komanči dolazili iz pustinje — reče žena okrenuvši se Perryju Mooreu. — Nikada bijelci. U najbolju ruku pokoji Meksikanac što su ga protjerali... No što se nas tiče odakle mu novac, Jolane? Nije to naša stvar. Za to neka brine šerif, ukoliko ga zanima. Odveć smo siromašni da bismo mogli brinuti za to.

Čovjek zlovoljno kimne.

— Onda... koliko novaca imate?

Perry opet pogleda u obor; konji su bili tako mršavi da su im se mogla izbrojiti rebra.

— Konj stoji stotinu dolara — reče žena rogobornim glasom.

— Stotinu dolara? — zapita Perry.

— Rekla je dovoljno glasno! — otrese se čovjek. — Onda... imate li sto dolara?

— Nitko vam neće dati sto dolara za takvog konja — uzvrati Perry. — Vjerojatno ni polovicu, ukoliko uopće nađete kupca za tu kljusad.

— Još ste i bezobrazni! — stane ga grditi žena. — Najprije ga napojimo dragocjenom vodom, onda mu hoćemo gotovo pokloniti konja, a on je zauzvrat još i bezobrazan! Što čekaš, Jolane? Otjeraj tog bandita!

Farmer napne kokot svoje dvocijevke i prijeteći se približi.

— Odlazim — reče Perry i stane se povlačiti, vukući vinčesterku za sobom.

— Jednaki su svi ti nitkovi što dolaze iz pustinje — dovikne žena.

Čovjek pođe za njim, očito u dvoumici da li bi ga ustrijelio ili ne bi.

Perry se natraške povlačio pokraj obora.

Farmer zastane.

— Svi su oni jednaki! — ponovi žena. — Kaži mu neka se više nikada ne pojavi ovdje, Jolane!

— Nestani, nitkove! — poviče farmer.

Razgrne svoj okrpljeni haljetak, povuče revolver i opali u zrak. Konji u oboru zanjištaše.

Perry stigne do kraja obora, okrene se i potrči uz grmlje prema jugu. Kad se nakon nekog vremena još jednom okrenuo, farmer mu zaprijeti mašući puškom.

— Sebični luđaci! — progunđa Perry i potrči u guštik.

X

Duboki mrak nadvio se nad zemlju. Jedan konj u oboru zarže, nekoliko puta podigne glavu uvis i pogleda preko ograde.

Stražar u dvorištu ranča laktom pritisne kundak svoje puške uz bok, okrene se i pogleda u mrak.

Konj se povuče dublje u obor i nestane čovjeku iz vidnog polja.

Čovjek pođe uz ogradu sve do ugla i pogleda u noć: iako je šipražje bilo gotovo nadomak ruci, stapalo se u nejasan obris.

Čovjek se okrene. Za njim se nešto pokrene uz ogradu.

Perry Moore se uspravi, nečujno se približi stražaru, zamahne puškom i udari ga.

Uz mukli udarac kundak pogodi čovjeka u zatiljak. Najprije mu ispadne puška iz ruku, onda zakrklja, zatetura uz ogradu i sruši se.

Perry iziđe iza ugla, gurne čovjeka nogom, no ovaj nije reagirao. Pogleda prema zgradi, čiji su bijeli zidovi nejasno svjetlucali u mraku. Gurne onesviještenog kauboja u stranu, približi se ulazu u obor, izvjesi motku i prisloni je uz ogradu. Još jednom pogleda prema zgradi. No tamo se ništa nije pomaklo. Prisloni pušku uz ogradu, dohvati laso s jedne daske i pođe za konjima što su se sabili u drugom dijelu obora.

Jedan konj tiho zanjišti, potrči prema Perryju i naglo skrene. Laso prozviždi kroz zrak; omča se zakrene tik ispred glave dorata i on naprosto utrči u nju. Laso se naglo zategne. Konj se okrene, a Perry padne. No konj se zaustavi i tiho zanjišti.

Perry se uspravi, privuče laso i stane se približavati životinji. Po-

tapša je po vratu... sav sretan što je u takvu stanju još uopće mogao uhvatiti konja. Tada odvede dorata do ograde, priveže ga, a onda ga osedla i stavi mu oglavu. Na izlazu iz obora uzme svoju pušku i gurne je u tok.

Kauboj je još uvijek ležao kako ga je ostavio. Perryju se nimalo ne sažali. Uzjaše konja, izvuče revolver i okrene bubanj.

U oboru zarže jedan konj. Dorat je bio nemiran. Perry ga potapša po vratu i zapucketa jezikom. Konj potrči u dvorište ranča, a onda prema zgradama iza drvenog tornja s vjetrenjačom.

Perry podigne revolver i nacilja u jedno od velikih prozorskih stakala, što su zacijelo ovamo dopremljena iz velike udaljenosti i za još više novaca, a onda povuče otponac.

S pucnjem i njištanjem uplašenog konja pomiješa se zveket razbijenog stakla što je u obliku krhotina palo u kuću.

Perry opali i u slijedeća dva stakla. Dorat, koga više nije mogao zadržati, pojuri dvorištem pokraj stuba.

Perry ispuca cijeli bubanj, pogodi još jedan od velikih prozora i začuje prštanje stakla što naposljetku zamre u topotu kopita i vici.

Proguta ga noć. Kad su iz zgrade za momke istrčali ljudi u donjem rublju, Perryja više nisu mogli vidjeti. Još su samo čuli mukli topot kopita u pijesku; tada naslijepo zapucaju iz revolvera što su ih ponijeli; plameni jezičci liznu u noć, a kauboji se začas nađu u oblaku barutnog dima.

Corrin istrči iz kuće. Vrata tresnu o zid. Odjeven samo u hlače s kojih su još visile naramenice, te u čizme, i s puškom u ruci, rančer siđe u dvorište.

— To je bio onaj prokleti pas iz Meksika! — poviče predradnik.

Htjede opet zapucati u mrak, no njegovo je oružje već bilo prazno, tako da je samo škljocnulo nekoliko puta.

Rančer prokune i prisloni pušku; naslijepo opali nekoliko puta u noć, a onda drekne na kauboje:

— Što čekate? Obucite se i osedlajte konje!

Ljudi se trkom raziđu.

Corrin se okrene i pogleda krhotine prozorskog stakla na tlu i u svijetlim okvirima.

— Pričekaj samo! Za to ćeš platiti životom! — reče promuklim glasom i prokune.

Kauboji nestadoše u zgradi za momke. Upali se svjetlo. Prevrne se jedna klupa. U zgradi za momke netko glasno prokune.

— Koliko će to još potrajati? — zagrmi rančer.

Žena bez riječi nestane u kući.

Predradnik prvi izjuri iz zgrade za momke i potrči k oboru.

— Tu leži Joy, šefe!

— Osedlajte konje! — zagrmi rančer. — Joy me ne zanima!

XI

Perry Moore je stajao u guštiku. Privukao je glavu dorata prema dolje i pridržao mu nozdrve. Topot kopita postajao je sve glasniji i prešao u grmljavinu od koje je podrhtavalo tlo. Znao je da je izgubljen ako ga sada pronađu. No tada po slabljenju grmljavine zaključi da su nasumce

odjahali prema sjeveru. Da su naumili pažljivo slijediti trag, morali bi upotrijebiti svjetiljke i baklje. No ništa nisu imali.

Perry Moore još nije vidio jahače. No topot kopita prerastao je opet u grmljavinu... Jahači bezglavo projuriše pokraj njega.

— Devetorica! — reče tiho kad je prošao posljednji i kad se topot udaljio.

Pričeka još malo. Jahači su se udaljavali; topot naposljetku zamukne.

Perry izvede konja iz guštika, baci se u sedlo i odjaše natrag.

* * *

Jedina svjetiljka gorjela je iza razbijenog prozorskog stakla. U zgradi za momke i ostalim pomoćnim zgradama bilo je mračno.

Perry zaustavi konja na kraju obora, sjaše, dograbi pušku i potrči duž ograde. Stigne do ruba dvorišta, ali nije vidio čovjeka koji je, prema njegovu proračunu morao biti negdje u blizini. Možda će to biti Corrin, a možda i koji drugi; no Perry se nadao da će ipak naići na rančera. Tada će ga nadariti onim što je zavrijedio, i time će stvar biti okončana.

Preko, u zgradi za momke, nešto se pomakne.

Perry podigne pušku.

Ništa.

Sagne se, pronađe kamičak i baci ga u toranj vjetrenjače. Kamen pogodi drvenu gredu, a onda padne u pijesak.

Čovjek pokraj zgrade za momke okrene se i opali. Tane pogodi toranj i odbaci iverak dvorištem.

— Tu sam — reče Perry.

Čovjek ponovno zapuca.

Perry začuje zviždanje taneta i okine.

Kauboju ispadne puška. Otetura do sredine dvorišta, a onda se sruši.

Perry pričeka još nekoliko trenutaka, a zatim krene. Nije bio posve siguran da je dobro pogodio onog čovjeka. Opet zastane.

Tada se trijemom pokrenuše svjetlo i sjena. Cissy, odjevena u dugu bijelu haljinu, iziđe iz kuće sa svjetiljkom u ruci. Snop svjetla zahvati dvorište i priliku što je ležala u pijesku.

Žena side niza stube i pođe dvorištem. Osvijetli priliku, sagne se, okrene joj glavu i opet se uspravi.

— Mrtav je, Perry — reče ona.

Moore pođe naprijed i spusti pušku. Začudi se što je nimalo nije iznenadio.

Cissy odloži svjetiljku na tlo. Unatoč tome, nešto joj je svjetla dopiralo do lica, tako da je na njemu mogao primijetiti modrice.

— Gadno te je istukao, zar ne?

Cissy se kiselo nasmiješi.

— Naravno, bila sam kriva. Ali nisam računala s tim da će se probuditi.

— Da — složi se Perry. — Možda si skrivila i Jorgeovu smrt... Uostalom, znaš li da je mrtav?

— Govorili su o tome kako su ga pronašli mrtva kad su se vraćali. — Mlada žena obori glavu. — No ja to nisam htjela. A tko zna da li bi ga živoga doveo do Finlaya i da li bi uopće bilo neke koristi od toga. Naposljetku, onaj je brijač prilično star čovjek.

— Da, možda si u pravu — suglasi se Perry. — Ima li još koga u blizini?

— Nema. Corrin je sve poveo sa sobom. Ostavio je samo Joya. Kad su oni odjahali, Joy se još uvijek slabo osjećao.

Perry podigne glavu i pogleda pokraj zgrade.

— Projahali su pokraj mene.

— Zašto si se vratio?

Perry je pogleda.

— Htio sam te pitati hoćeš li sa mnom, Cissy.

Žena se nasmiješi.

— A kamo?

— Ne znam.

— Jesi li razmislio o tome?

Njen smiješak postane jači i razdraži ga.

— Nisam.

— Smiješno, Perry.

— Kako?

— Kad se čovjek upušta u takvu opasnost, onda obično o tome razmisli.

— Najviše mi je stalo do toga da te vidim. Htio sam znati što ti je učinio.

— Ide nekako, Perry. Gadan je i ne može biti drugačiji. Znala sam to, a i sama sam bila kriva. Nisam računala s tim da će on nešto primijetiti, pa sam izašla iz kuće. Ponekad se čovjek prevari... Pronađu li te, ubit će te. A on će se potruditi da te pronađe. — Cissy pogleda na razbijene prozore, a onda opet Perryja.

— Znaš li uopće kako je teško nabaviti takva stakla?

— Da, mogu misliti. No prozore nisam pogodio slučajno.

— Ni Corrin to ne pretpostavlja.. Kamo ćeš sada odjahati?

— Natrag u Meksiko.

— Tako... Mislila sam da se možda više ne možeš vratiti tamo.

— Ondje me traže. Barem sada. No mnogi su slični meni, pa neće biti teško uzeti drugo ime. Jorge je bio u mnogo težem položaju. Njega su točno poznavali... Zar nećeš poći sa mnom?

Pogleda ga premišljajući, a onda podigne svjetiljku i strese glavom.

— Kad odem odavde, neću više pripadati nijednom muškarcu. Tada želim biti slobodna, razumiješ li?

Perry kimne i pođe natraške.

— Zapravo sam htio zapaliti ranč.

— A sada više nećeš?

— Ne znam, Cissy. Mislio sam da ćeš biti sretna da odeš odavde.

— Pa bila bih, Perry. No kakva korist od toga da nas dvoje jadnika započnemo zajedno? Ne, kad odem odavde, želim biti sama. No otjeraj mu one konje tamo. Ni do čega mu nije više stalo. A kad jednom pobjegnu, neće ih tako skoro uhvatiti.

Perry pogleda prema oborima i kimne.

Žena pođe sa svjetiljkom prema stubama i uspne se u kuću i ne osvrnuvši se.

Potrči natrag do svoga konja, baci se u sedlo i pojaše preko dvorišta. Kod prvog obora uzme laso, prebaci ga preko daske, ovije kraj nekoliko puta oko jabuke, a onda potjera dorata. Životinja se propne, laso se napne, a trula se daska slomi. Uz praskanje i škripu ograda se sruši.

Perry ponovi isti postupak i kod drugih obora, a onda odjaše natrag, sjaše i otvori jednu sušu. Ugleda naslagano sijeno, a onda opet pogleda prema glavnoj zgradi, primijeti svjetlo iza prozora s razbijenim staklima, ali Cissy nije vidio.

Tada potraži šibice, kresne jednom o dasku na vratima i spusti je u sijeno.

Plamen odmah lizne uvis. Zapucketa. Unutrašnjost suše se osvijetli i val topline udari Perryju u lice.

Vrati se natraške, izjaše i potjera konja preko dvorišta. Za njim je postajalo sve svjetlije. Njegova sjena stopljena s doratovom sklizne bijelim zidom glavne zgrade.

— Cissy! — pozove Perry.

Konji zanjištaše u oboru. Dorat postane nemiran, oči mu se uplašeno raširе; neprestao je poigravao kopitama.

Mlada žena se ne pokaže.

— Cissy!

Konji su glasno zarzali, sabili se i u krdu pojurili iz obora, a onda dvorištem.

Dorat zanjišti i propne se.

Perry smiri konja i opet pozove mladu ženu, no ona se ne pojavi. Odjednom mu se učini ludim sve što radi. Okrene konja.

Ržući, konji opet projure pokraj njega. Dvorište zahvati vrućina nalik na žegu pustinje na podnevnom suncu.

Dorat pojuri sam od sebe, poleti za ostalim konjima prema zapadu. No, Perry zauzda životinju i potjera je prema jugu. Mlada se žena pojavi na jednom prozoru začelja kuće i odmakne zavjesu. Vidjela je kako se Perry izgubio u mraku. U dimu vatre i prašini što su je uzvitlali konji, za nekoliko trenutaka Perry joj nestane iz vida.

Spusti zastor, no još je uvijek gledala napolje. Još je nekoliko trenutaka tako stajala i promatrala kako sve više konja bježi u noć. Svjetlo vatre nekoliko puta zatitra preko kuće i Cissy pomisli da osjeća vrućinu. Naposljetku se okrene, napusti manju prostoriju i uđe u sobu za dnevni boravak. Plamen je lizao s krova suše.

Napolju posljednji konj projuri dvorištem, u slijepom strahu naleti na toranj vjetrenjače i sruši se.

Cissy pogleda po sobi, a onda joj pogled stane lutati zidovima i naposljetku se zaustavi na crnom trezoru s velikom sjajnom bravom od mjedi.

Cissy obiđe stol, otvori najgornju ladicu komode i dograbi teški ključ trezora.

— Sada ćeš platiti, Corrine — promrmlja i priđe trezoru.

XII

Strah je toliko obuzeo dorata da ga Perry još uvijek nije mogao zauzdati. Stijene i kaktusi prolijetali su pokraj njega.

Perry prokune i povuče uzde. No konj zanjišti, spusti glavu i nastavi naslijepo trčati.

— Prokletstvo, ta dođi već jednom k pameti! — grdio ga je Perry.

Konj pojuri još žešće, protrči navlas pokraj bodljikavih kaktusa i odjednom se spotakne. Jednom nogom zapne u rašlje grane, žestoko zanjišti i zaustavi se tako naglo da je Perry izletio iz sedla.

Uzde mu ispadnu iz ruku, a onda poleti zrakom, preokrene se, padne na tlo i otkotrlja se. Za sobom je čuo samo bolno njištanje konja.

Stenjući je ležao pokraj jedne stijene; a onda se pridigne i stane trljati nogu, ruku i rame.

Konj opet bolno zanjišti.

Perry se okrene. Dorat je stajao pokraj grane što se slomila. Jednu je nogu privukao k tijelu i njištao.

Perry privuče noge i klekne. Rame, ruka i noga još su ga boljeli. Othrama do konja i ustanovi da je ovome slomljena noga.

Perry se povuče, trgne revolver, napne kokot i podigne ruku. Opali. Iz cijevi kolta 5 lizne crveni plamen i gotovo istodobno začuje se pucanj.

Perry spusti ruku s oružjem iz koga se pušilo. Pogleda prema sjeveru i ugleda odraz vatre na horizontu. Nije se baš bogzna koliko udaljio od ranča. A vatra se zacijelo vidjela izdaleka na sjeveru.

U tom trenutku shvati da mu život više ne vrijedi ni prebijene pare. Bez konja nikada neće dospjeti do granice. No nije htio odustati. Opet priđe konju, izvuče pušku iz toka na sedlu i krene prema jugu.

XIII

Suša se sruši uz prasak. Iskre polete prema nebu, a za njima lizne i stub plamena što se odmah ugasi. Padne nekoliko napola pougljenjelih greda. Plamen je sada još samo nejasno osvjetljavao dvorište.

Ljudi smire konje pritegnuvši uzde. Vrućina naglo popusti.

U glavnoj zgradi rančer se okrene od prozora i pogleda oštro svoju izudaranu ženu; gotovo ju je probo pogledom. Predradnik na vratima sobe za dnevni boravak zabije ruke u džepove hlača i nasloni se na zid.

Debela željezna vrata trezora bila su otvorena. Ispred trezora, na podu, ležalo je nekoliko kovanih novčića što su svjetlucali na svjetlu svjetiljke.

Žena je drhtala, skupila je ramena i zurila u bijesnog muškarca. Gotovo se sledila od straha.

— Ništa nisam mogla učiniti — reče ona. — Ušao je i gurnuo me u kut.

— A ključ? — zareži Corrin. — Odakle mu ključ?

— Najprije ga je zahtijevao od mene, no ja sam rekla da ne znam gdje je. Onda je počeo pretraživati. Reče da je to prilično velik i nespretan ključ i da ga zacijelo nisi stavio u džep. Onda ga je i pronašao.

Žena pogleda prema otvorenoj ladici komode, a onda opet rančera.

Corrin obiđe stol. Zgrabi je, odmakne od zida i udari u lice.

Predradnik prekrsti ruke na grudima i u sebi se nasmije.

Žena krikne i otetura u kut.

Corrin prokune, a onda pogleda predradnika koji se odmah uozbilji.

Žena protrlja lice crveno poput plamena. Divlja, neobuzdana mržnja zaiskri joj u očiju.

— Kada je otišao? — procijedi rančer.

Cissy se uspravi uza zid.

— Možda prije četvrt sata. Ili dvadeset minuta. Nije tome dugo.

Corrin se okrene predradniku.

— Rocco, jašemo odmah dalje! — reče rančer.

— Dobro, šefe.

Predradnik iziđe.

— Porušio je ograde obora i zapalio sušu — nastavi žena kad ju je rančer opet pogledao. — Ništa nisam mogla učiniti.

— O tome ćemo još govoriti! — prijeteći zareži rančer. — Nisam zaboravio da sve to moram zahvaliti tebi. Jesi li vidjela kamo je pošao?

— Prema jugu. Naumio je u Meksiko.

— Zar ti je to rekao?

— Da. Htio me je povesti sa sobom. No već sam ti rekla da je sve bilo samo slučajno... da sam izišla samo zato što nisam mogla spavati.

Rančer je odmjeri ispod spuštenih vjeđa, progunđa nešto nerazumljivo i iziđe.

Napolju odjekne osoran zapovjedni glas. Konji zanjište, oružje zvecne, a koža na sedlima zaškripi. Predradnik nešto zapovjedi. Topot kopita odjekne u kući, a prašina stane nadirati kroz razbijene prozore; krhotine stakla pomiješale su se na podu sa spisima iz trezora.

Mlada žena nasloni se na zid, pogleda u prašinu što je nadirala u kuću i oslušne topot kopita što se udaljavao. Tada se stane drsko smijati; progunđa preda se:

— Toga više nećete uhvatiti. Otišao je zauvijek, a i tvoj novac, Corrine!

Smijeh odjekne kućom i nadjača topot kopita.

XIV

— Stanite! — zapovjedi rančer i zauzda svoga konja.

Ljudi se u krugu sakupe oko njega i stanu zuriti u ustrijeljenog smeđeg konja u pijesku.

— Dakle, takvo što! — reče predradnik i polagano pojaše dalje. — Dorat je nagazio u rašlje grane i slomio nogu.

Corrin potjera konja za predradnikom. Pogleda uginulog konja i tragove stopala. Oko konja se nije moglo mnogo razabrati, no bilo je posve očito da je čovjek krenuo prema jugu, ušao u guštik i nestao.

Predradnik se tiho nasmije.

— Slučajnost, šefe.

— Sreća je na našoj strani — uzvrati rančer. — Uvijek lupeži na kraju izvuku kraći kraj. Hajde, potražite ga u šipražju!

Corrin domahne svojim ljudima.

Predradnik sjaše, pretraži bisage na sedlu ustrijeljenog konja i pobaca sve u pijesak. No osim nekoliko krpa, jedne britve, nekoliko naboja, jednog noža i drugih sitnica — ovdje nije bilo ničega.

— Zar si mislio da će ovdje ostaviti novce? — podrugljivo zapita rančer.

— Moglo se i to dogoditi.

Predradnik se uspravi i uzjaše.

— Kako?

— Zacijelo je proračunao da ćemo ga sada lako stići, šefe. A možda je i pomislio da ćemo ga ostaviti u miru ako pronađemo novac.

Corrin se podmuklo nasmiješi predradniku.

— Zar doista vjeruješ da mu neću osobno zahvaliti za to? Takvo bi nešto mogao pomisliti samo luđak, Rocco!

XV

Kad je začuo topot kopita, Perry se osvrne. Ugleda svijetle točke baklje u noći. Bili su brži nego što je mislio, mnogo brži.

Potrči dalje, iako je to bilo besmisleno; jer, od Rio Grandea dijelile su ga još mnoge milje.

Noge i koljena su ga boljela i on opet osjeti silni umor što se u njemu nakupio od hodanja pustinjom, gladi i nesmiljenih udaraca rukama i nogama.

Teško dišući trčao je uz grmlje i kaktuse, a onda doslovce naleti na jednu stijenu. Opet se osvrne i sada ih sve ugleda: cijeli lanac jahača. Podigne pušku i opali.

Tane prozviždi iznad jahača, a onda odzuji u daljinu.

Jahači se raziđu i uzvrate vatrom. Jedno tane udari u stijenu, a onda se uz zujavi zvuk odbije prema noćnom nebu.

Perry je pucao sve dok nije ispraznio pušku. Onda je odbaci, povuče revolver i stisnutih zubi pričeka sve dok se nije pojavila jedna prilika. Tada opali.

— Puška mu je prazna! — poviče netko.

Uto se pojave jahači iz mraka.

Perry zapuca. Jedan čovjek krikne i padne s konja. Životinja otrči u mrak.

Perry Moore zapuca i na druge, ali nijednog nije pogodio. Bubanj njegova revolvera je bio prazan i kokot udari po praznoj čahuri.

Uz divlju buku jahači pojašu prema njemu.

Perry izvuče iz opasača nekoliko naboja, no prije nego što je započeo puniti svoj kolt 45, jahači stignu do njega. Jedan se baci s konja i povuče ga sa sobom na tlo. Perry ga se otrese i udari ga revolverom po glavi. Skoči, ugleda slijedećeg čovjeka i baci mu oružje u lice.

Kauboj krikne i padne preko leđa svoga konja.

Konj zanjišti i propne se.

Perry skoči preko kauboja i htjede se vinuti u sedlo, ali naleti na drugog konja, padne i otkotrlja se u pijesak.

Posvuda naokolo konji su njištali i rzali. Čuo se topot kopita. Onda se pojavi i Corrinova glava.

— Imamo te!

Dohvate ga, podignu na noge i odguraju do stijene. Jedna ga šaka pogodi u vrat. Zakrklja. Noge mu htjedoše popustiti, no ljudi ga čvrsto pridrže; pretraže mu džepove, puste ga i odmaknu se od njega.

— Ništa nema kod sebe — reče predradnik.

— Onda pretražite okolicu! — osorno zapovjedi rančer. — Novac je sigurno u blizini!

Pod svjetlom baklji ljudi su pretraživali tlo, povlačili krugove i udaljavali se. U blizini su ostali samo rančer, predradnik i neki široki momak što je nalikovao na ormar.

Perry pogleda konje što su stajali posvuda naokolo. Nije imao nikakve nade da će im umaći, no pokuša unatoč tome; odbije se od stijene, protrči pokraj predradnika i htjede se vinuti na najbližeg konja.

No predradnik samo ispruži nogu i Perry se spotakne preko nje, poleti zrakom, a onda iznad sebe začuje podrugljivi Roccov smijeh. Kad je pokušao ustati, Flavin ga udari nogom u slabine. Stenjući padne na leđa.

— Jeste li napokon pronašli? — poviče rančer.

— Pitajte ga radije gdje je sakrio novac — reče predradnik. — To je mnogo jednostavnije.

Pijesak zaškripi ispod čizama. Nad Perryja se nadvije golema Corrinova sjena; Corrin ga pogleda. Perry se preokrene.

— Gdje je novac? — zapita rančer.

Perry privuče noge i klekne.

— Zar ne čuješ? — zareži predradnik. — Šef te je nešto zapitao! — Udari Perryja šakom u obraz.

Vrati se jedan čovjek s bakljom i strese glavom.

— Nigdje nismo ništa pronašli... na cijelom njegovom tragu, šefe.

— Ta negdje mora biti! — reče rančer. — Tražite dalje! Rocco, pomozi mu na noge!

Moore ugleda pred sobom dvostruki lik rančera, a onda šaku što je zviznula prema njemu. Htjede odmaknuti glavu, ali nije uspio. Učini mu se da mu je nešto prsnulo u glavi. Tada ga ispuste i on opet padne u pijesak.

— Besmisleno! Taj više ništa ne osjeća — reče predradnik.

Corrin pogleda ljude što su se bacili u potragu za novcem. Stisne oči u uske proreze i nabora čela.

Predradnik jednom obiđe Perryja i pogleda ga.

— Odvest ću ga u Finlay.

— Čemu?

— Da ga objese. Zapalio je sušu i otjerao konje, raspustio obore i ispraznio tvoj trezor. Novac nema ovdje, već ga je negdje putem sakrio. Kad je izgubio konja, znao je da neće daleko stići. I tako je novac putem sakrio da bi ga jednom kasnije uzeo. Objesimo li ga odmah, nikada nećeš dobiti svoj novac, šefe. No u gradu, pred sucem, zacijelo će razvezati jezik.

— Možda — zamišljeno će rančer.

Ljudi u potrazi za novcem udaljavali su se sve više i više.

— Nema to nikakve svrhe — progunđa predradnik. — Dobro ga je sakrio negdje putem.

— Pa dobro, prebacimo ga u Finlay — suglasi se rančer. — Pozovi ljude natrag!

XVI

Naglo se probudi, preokrene na leđa, žmirkajući otvori oči i ugleda sunčevo svjetlo što ga zaslijepi.

— Strpajte ga u ćeliju — reče neki grubi glas.

Podignu ga i tada mu se učini da lebdi; zapazi kako su se odnekuda pojavile sjene, a onda ugleda bijeli strop, rešetke, pa opet bijeli strop. Naposljetku ga bace na neke daske. Kauboji se odmaknu. Onda se nad njim pojavi navorano lice uokvireno sjedom kosom; na haljetku čovjeka Perry ugleda limenu zvijezdu što je svjetlucala srebrnkastim sjajem.

— Stranac je, došao je iz Meksika — odnekud iz pozadine reče rančer. — Navodno se zove Perry Moore.

— Tako — uzvrati čovjek sa zvijezdom; i on se odmakne tako da ga Perry više nije mogao vidjeti.

— Ispraznio je moj trezor, silovao mi ženu, spalio sušu i otjerao konje, šerife. Moji su ljudi svjedoci.

— Tako, tako — otegnuto će šerif.

Željezna rešetka zazveči. Jedna brava škljocne.

— Onda sve uredno zapišite u zapisnik i pozovite suca — nastavi rančer. — I još nešto: želim biti prisutan kad će se zanjihati o granu.

— A gdje je sada vaš novac, gospodine Corrin?

— Nismo ga još mogli pronaći. Negdje ga je sakrio. No već ćemo ga pronaći. Kada ćete poslati glasnika u El Paso da dovede suca?

— Čim pronađem čovjeka u tu svrhu.

— Za mene to nije dovoljno! — progunđa Corrin.

— Žao mi je, ništa vam određenije ne mogu reći — objasni šerif.

— Pa dobro, onda ću ja poslati u El Passo jednoga od svojih ljudi. Sada ću odjahati kući, a ujutro ću opet biti ovdje. Možda će do tada stići i sudac.

— Možda, ukoliko će vaš čovjek jahati dovoljno brzo — reče šerif.

Perry skine noge s daščanog ležaja i sjedne. Pred očima su mu se vrtjeli plameni krugovi; učini mu se da ga neka nevidljiva sila pokušava baciti natrag na daščani ležaj.

U šerifovu uredu, ispred rešetaka, stajali su Corrin i Flavin, a šerif je sjedio za jednostavnim pisaćim stolom što je bio sabijen od dasaka sanduka. Zavalio se prema natrag i zatakao cigaru među zube.

— Onda do sutra — reče Corrin i pođe k vratima.

Šerif kimne, pripali cigaru i pogleda za Corrinom i predradnikom koji su napustili ured. Vrata se zatvore. Napolju Corrin nešto zapovjedi. Malo zatim kauboji i rančer odjašu.

Potrajalo je svega nekoliko sekundi, a onda se vrata opet otvore i uđe čovjek s probušenim sombrerom na glavi. Zatvori vrata za sobom i znatiželjno zapita:

— Što se dogodilo, šerife?

— Nešto nepredviđeno — progunđa šerif i obavije svoju sijedu glavu oblakom dima.

Starac sa slamnatim šeširom priđe pisaćem stolu, nagne se naprijed i nasloni se rukama na stol, a onda pogleda Perryja kroz rešetke, pa opet šerifa kroz oblak dima.

— Hajde, kaži već jednom što je! — prozbori znatiželjnik. — I ostali žele saznati. Ja ću im svima reći, a onda će te ostaviti u miru, Matte.

Šerif izvadi cigaru iz usta.

— Navodno je ukrao Corrinu sav novac. Jedanaest tisuća dolara!

Čovjek sa sombrerom prozviždi kroz stisnute zube.

— Navodno — reče šerif. — Jer do sada navodno nije pronašao novac. A prema Corrinovu pričanju, silovao je i njegovu ženu!

Čovjek se grohotom nasmije.

— Možeš li to zamisliti? — doda šerif.

— Nipošto, šerife! — Čovjek za pisaćim stolom također se grohotom nasmije. — U tom je pogledu Corrin debelo slagao. Moglo se dogoditi samo obratno.

Šerif kimne, povuče iz svoje cigare i opet ispusti oblak dima.

— I konje je otjerao i potpalio sušu. — Pogleda u ćeliju. — Smiješna priča!

— Možda je sve izmišljeno — reče onaj drugi.

Šerif strese glavom.

— Ono s novcem, sušom i konjima zacijelo nije izmišljeno. To je lako provjeriti, i Corrin mora računati s tim. Ali što se krije iza toga?

Sada obojica pogledaju u ćeliju. Šerif ustane, zabije cigaru u sta i priđe rešetki.

— Što se krije iza toga, Moore?

Perry se zapita ima li uopće smisla govoriti o tome. Ima li smisla da išta govori o nestalom novcu što ga očito više nema, pomisli.

— Zar nećeš govoriti? — vikne šerif.

Perry legne na daščani ležaj i stane zuriti u strop. Da, nema smisla govoriti o tome.

— Jedanaest tisuća dolara — reče šerif. — To je hrpa novaca, zar ne?

Onaj drugi se meketavo nasmije.

— To se doista može reći, šerife. Toliko novaca još nikada nisam vi-

dio na jednoj hrpi, da budem sasvim iskren.

— Toliko ih nikada nećeš na jednoj hrpi ni vidjeti. Barem ne na hrpi što pripada tebi. A sada nestani i kaži ostalima da me ostave u miru.

— Da, šerife.

Perry začuje kako su najprije zaškripale daske, a onda šarke na vratima. Tada zazveči staklo. Napolju, na podaščanom hodniku, koraci se stanu udaljavati.

— Zar nećeš govoriti? — zapita šerif. — Jasno mi je da sa ženom nisi imao ništa, no svejedno ćeš visiti. Ona priča s konjima dovoljna je već sama po sebi.

Perry opet zijevne.

— Strahovito sam gladan — reče on.

Šerif zgrči ruke oko rešetki. Povuče dim iz cigare koju je držao zubima, a onda opet ispuhne jedan oblak.

— Uistinu sam gladan — ponovi Perry.

— Tako i izgledaš. Zar doista nećeš ništa reći?

— Nemam novaca i Corrin nije ništa pronašao kod mene — reče Perry. — A očito je da traži novce. Što biste onda htjeli čuti?

— Ono što se uistinu dogodilo.

Perry ustane, dovuče se do rešetki i uhvati se za šipke što ih je šerif naglo ispustio. Šerif ustukne i pogleda Perryja.

— Došao sam preko granice s jednim Meksikancem — reče Perry. — Bio je to mladić, tek mu je bilo dvadeset godina. Napali su nas Indijanci. Zatjerali su mu tane u leđa. Smiješno, no jedva da sam to uspio shvatiti. Prošle su godine a da nam se ništa nije...

Perry se naglo prekine i podigne glavu. Rekao je više nego što je namjeravao.

Šerif kimne i izvadi cigaru iz usta.

— Razumijem. A onda?

— Stigosmo na Corrinov ranč, no on me je otjerao zajedno s ranjenim Meksikancem. Tada smo naišli na kolibu. Noću nas je posjetila žena, Corrinova žena. No tek što mi je stigla reći što želi, kadli se pojavio Corrin sa svojim ljudima. Oborili su me, a onda su nas odveli u pustinju, gdje su nam pobili konje. Jorgea su ostavili prije mene. Kad sam ga opet pronašao, bio je mrtav.

Šerif kimne.

— A onda?

— Vratio sam se i osvetio kako sam mogao. Eto, to je sve. Poslije sam izgubio konja.

— A novac?

Perry slegne ramenima.

— Nikada ga nisam vidio. Samo mi je žena pričala o novcu.

— Ah?

— Da.

Šerif se nasmije.

— Čini se da će biti veoma zanimljivo kad dođe sudac.

Stavi cigaru u usta ,okrene se i napusti ured.

XVII

Rančer zauzda svog konja na brežuljku i pogleda prema zapadu.

Pokraj njega se zaustave ljudi.

— Rocco, pošalji čovjeka u El Paso — naloži rančer — Neka sudac požuri. Očekujem ga najkasnije prekosutra u Finlayu. Ne požuri li sada, neću ni ja žuriti kad dospiju porezi.

— Jesi li čuo, Ol? — zapita predradnik. — Ne zaboravi polovicu i požuri!

Jedan od ljudi okrene konja i potjera ga s vrha brežuljka prema zapadu. Uzvitla se prašina i ovije čovjeka i jahača na brežuljku.

Rančer pogleda prema jugu.

Topot kopita se udalji.

— Jesmo li što previdjeli, Rocco? — zapita rančer.

— Gdje?

— Kad smo slijedili buntovnika. Ipak bismo morali zapaziti da je negdje sakrio novac. Zar ne, Rocco?

Predradnik zbunjeno pogleda svog šefa i ostale jahače.

I drugi stanu odjednom zabrinuto zuriti u rančera.

— Da... točno, do vraga — promrmlja predradnik. — Nije ga mogao sakriti. Morali bismo ga pronaći. Negdje bi morao skrenuti lijevo ili desno i tada se neko vrijeme zadržati na istom mjestu. No takvo mjesto nismo pronašli.

Corrin zlovoljno kimne.

— A da nije nesretnim slučajem izgubio konja, bio bi davno prije nas preko Rio Grandea, zar ne, Rocco?

— Da, to je prilično sigurno — progunđa predradnik.

Corrin opet kimne.

— Tada ga najvjerojatnije ne bismo nikada više vidjeli.

— Vjerojatno bi napustio rijeku na posve drugom mjestu i tada bismo uzalud tražili tragove.

— Da, točno. I to je moja mala i lukava ženica posve točno proračunala... Dakako!

— Što? — zapita predradnik.

— Da Moorea više nikada neću vidjeti.

— Ne razumijem — reče Rocco. — Čemu bi to ona proračunala?

— Zar još uvijek nisi shvatio? — prodere se Corrin. — Buntovnik se vratio, potpalio sušu i pustio konje iz obora. Ali novac je prigrabio netko drugi!

— Zar tvoja žena, šefe?

— Konačno!

Corrin potjera svog konja tako iznenada da je životinja zanjištala, propela se i pojurila nizbrdo kao da bježi pred divljom vatrom.

Ljudi pojašu za njim. Predradnik se dobrano namučio da bi naposljetku sustigao svog šefa. Jašući pokraj njega, dovikne mu:

— I ona je već prešla preko svih brda!

— Ne vjerujem! Ona misli da smo u Meksiku i da uzalud tragamo za Mooreom!

Corrin još žešće potjera konja.

XVIII

Mnogo je štošta bilo drugačije nego što je Corrin zamišljao; kad su stigli na ranč s porušenim ogradama obora i spaljenom sušom, uvidio je to i on sâm.

U dijelu ograde što nije bio srušen nalazila su se tri konja što su se očito sami vratili. Vrata glavne zgrade bila su otvorena; u dvorištu je ležala prevaljena svjetiljka što se odavna ugasila; Cissyno sedlo, što je uvijek visilo na uglu obora, sada više nigdje nisu mogli pronaći.

U dvorištu, pokraj tornja s vjetrenjačom, zaustave konje i ogledaju se.

— Cissy! — pozove rančer.

Pogledaju veliku i raskošnu kuću s porazbijanim prozorskim staklima.

Cissy nije izišla.

— Odletjela! — reče predradnik.

Corrin mljacne jezikom, pojaše do stuba, skoči s konja i uđe u kuću.

Predradnik pođe za šefom.

U kući Corrin pronađe sve kako je bilo kad je napustio ranč. Spisi i računi još su uvijek bili razbacani po podu, trezor je bio otvoren, posvuda je bilo krhotina stakla.

Flavin zastane za rančerom.

— Pogledaj naokolo! — naloži mu rančer.

Predradnik napusti sobu za dnevni boravak. No za nepune dvije minute vrati se i strese glavom.

— Otišla je. Očito je ponijela sa sobom dvije velike putne torbe.

— Za jednoga konja bit će to preveliki teret, zar ne? — progunđa Corrin.

— Da, moglo bi se reći.

— A prilično je upadljivo kad žena sama jaše naokolo...

— I ja sam to pomislio, šefe. Nju bismo vjerojatno mogli slijediti i kad bi imala prednost od nekoliko tjedana ispred nas.

— Osim kad bi negdje ostavila konja i uzela poštansku kočiju — prigovori rančer. — Gdje je najbolje uzeti poštansku kočiju?

— U El Pasu, ako se čovjeku žuri — uzvrati predradnik. — Odande polazi svakog drugog dana po jedna kočija u Santa Fe. Do Del Rija je dalje, a kočija odande kreće samo jednom na tjedan u San Antonio.

— Ona to zna. — Corrin kimne preda se. — Teško da je odjahala u Del Rio. Mogli bismo je uhvatiti i u Roswellu. Ili u Fort Summeru.

— Što?

— Kočija iz El Pasa prolazi kroz Roswell i Fort Summer na putu prema sjeveru. Zar to nisi znao?

— Jesam.

— Prokletstvo... zašto onda postavljaš tako glupa pitanja... Uštedjet ćemo lijep komad puta ako pojašemo ravno prema jugozapadu.

— Poprijeko kroz pustinju? — Flavin sumnjičavo zaklima glavom. — Mogla bi nas zahvatiti pješčana oluja. Ne mora to biti opasno za život, no svakako bi nas zadržala cijele dane. A u pustinji čovjek lako izgubi smjer. I dok ga opet pronađe, kočija će već davno stići u Santa Fe.

— Bude li imala nesreću, u Santa Feu će morati danima čekati kako bi mogla dalje prema sjeveru — progunđa rančer. — A ona će svakako dalje na sjever, to je posve sigurno. Pronaći ću je... što se toga tiče, možeš se okladiti o živu glavu, Rocco!

— Da, šefe, ali našim konjima je potreban odmor... A i onaj buntovnik... Što ćemo sada s njim?

— Uz sučevu pomoć objesit ćemo ga sutra u Finlayu. — Rančer se podmuklo naceri. — Dakako, ostat ćemo pri tome da je on ukrao novac.

— Posve jasan slučaj! — Flavin se također naceri. — To ćemo svakako ustvrditi.

— A sudac će ga osuditi. On zna da sam ja najmoćniji čovjek između granice i Finlaya.

— I ne zna tko u stvari ima novac! — Flavin se grohotom nasmije.

— A kad se buntovnik zanjiše na grani, odjahat ćemo u Roswell. Možda ćemo stići još prije one ludice.

Predradnik napusti kuću i poviče:

— Hajde, rasedlajte konje i odvedite ih u sjenu. A onda svi u zgradu za momke. Moram vam nešto objasniti.

XIX

Tama se nadvila nad mali grad ispred Sierre Blance poput goleme crne plahte.

Šerif Matt Cohn je s rukama na leđima stajao pred prozorom i zurio napolje. Dvije svjetiljke širile su mutno svjetlo na ulici; na kolniku su načinile dvije svijetle mrlje.

Šerif se okrene, prošeće i zastane pred rešetkama.

Perry Moore je ležao na daščanom ležaju; pridigne glavu i pogleda sjedokosog čovjeka.

Izvana je dopirala udaljena buka, jednom su se začule grdnje što ih je izrekao neki gunđavi glas, a onda odjekne svijetli smijeh, pa udaljeno zvečanje stakla.

MattCohn je još uvijek stajao ispred ćelije. Odjednom se okrene, pođe k pisaćem stolu i sjedne. Sjedio je iza svjetiljke što je stajala na njegovu jednostavnom stolu, tako da ga Perry Moore nije mogao vidjeti.

Vrijeme je polagano odmicalo. Grad se pomalo smirivao, a naposljetku se ugase i one dvije svjetiljke povrh ceste.

Šerif Cohn se zavalio u svojoj stolici i, čini se, zadrijemao, no odjednom se pokrene, ustane i zijevne.

— Zašto već jednom ne pođete u krevet? — zapita Perry. — Ja ionako ne mogu napolje! A nitko mi neće pomoći. Posve je sigurno da Corrinu vjerujete tisuću puta više negoli meni.

— Zar zbog toga što je on bogat? — zapita šerif, očito sretan što može s nekim razgovarati.

— Da, upravo tsoga.

Cohn strese glavom.

— Kod nas to nije važno, Moore. Ovdje je svatko jednak pred zakonom.

Perry ustane i priđe rešetki.

— Zar zbilja? — nasmiješi se. — Vjerujete li u to što govorite, šerife?

— Dakako!

Cohn se malo povuče kao da se pribojavao da bi ga Perry mogao dograbiti kroz rešetke.

— Onda će sve biti u redu.

Perry se natraške vrati i sjedne na svoj daščani ležaj.

Šerif pođe k pisaćem stolu, no odjednom zastane.

Napolju nešto tresne po daskama hodnika. Vrata se naglo otvore i udare o zid. Na pragu se pojavi čovjek i usmjeri revolver u šerifova leđa. Čovjek je bio odjeven u dronjavo laneno odijelo, na glavi je imao sombrero, a preko usta i nosa ovio je crni rubac.

— Ne mičite se i podignite ruke uvis! — oštro će čovjek.

Šerif je očito već savladao iznenađenje, pa reče:

— Kako da podignem ruke a da se ne pokrenem?

— Jezik za zube! — propišti čovjek.

Šerif podigne ruke u stranu kao da želi pokazati da mu nije namjera povući revolver.

Zakrabuljeni uđe i zalupi vratima. Približi se šerifu, stane iza njega, podigne ruku i udari ga revolverom po glavi.

Šerif zastenje, padne na pisaći stol i više se ne pomakne.

Zakrabuljeni se povuče i pogleda u ćeliju.

Perry Moore ustane.

Stranac pođe za pisaći stol. Izvuče ladicu, posegne u nju i izvadi ključ. Onda priđe ćeliji i otključa je. Opet

se povuče, a zatim mahne revolverom.

— Smije li se zapitati što to znači? — reče Perry.

Zakrabuljeni opet mahne revolverom.

— Hajde, iza kuće imam dva konja.

— Ah, tako!

Perry napusti ćeliju i pogleda onesviještenog šerifa.

Izvana se ništa nije čulo. Cijeli je grad, čini se, spavao.

— Veži ga! — naloži zakrabuljeni. — I stavi mu nešto u usta da vikom ne podigne cijeli grad na noge. Tako će primijetiti tek ujutro.

— A odakle mi uže?

— Tamo pokraj stalka za puške.

Perry pogleda na zid pokraj vrata. Uz sam stalak za puške visilo je laso, jedna bikovača i nekoliko kožnatih remena. Uzme nešto užeta, preokrene šerifa na lice i sveže mu ruke i noge na leđima. Onda ga podigne, odnese u ćeliju i položi na daščani ležaj.

— Ne zaboravi zapušač za usta! — naloži zakrabuljeni osornim glasom.

Perry izvuče Cohnu rupčić iz džepa, nagura mu ga u usta, a onda ih poveže rupcem.

— Naprijed! — zapovjedi zakrabuljeni.

Perry strese glavom.

— Ne bez oružja.

Stranac se oštro naceri crnim očima.

— Dobro, Moore, kako želiš. Uza zid!

Perry se vrati i nasloni se na zid pokraj rešetki.

Zakrabuljeni mu dobaci opasač.

Perry se opaše i pogleda naboje u opasaču; no bilo mu je jasno da oružje nije nabijeno; bio je to naime, njegov vlastiti revolver što ga je onomadne ispucao do posljednjeg metka.

Zakrabuljeni otvori vrata i domahne mu glavom.

— I ne pravi nikakve gluposti... bilo bi to samo na tvoju štetu.

— Dobro — uzvrati Perry i htjede k vratima, no zakrabuljeni uperi oružje u njega. Stisne pušku pod lakat i skine rubac s lica.

Bio je to Meksikanac, visok, vitak čovjek uska lica i duge crne kose.

Perry nije bio iznenađen.

— Dobro se snalaziš ovdje, zar ne? — zapita Perry.

Meksikanac se nasmije.

— Načinit ćemo posao, druže... ako to želiš.

— Kakav?

— Dat ćeš mi novac i odjahati. Kad mi predaš novac, odjahat ćemo u suprotnim smjerovima.

Perry kimne.

— Slažem se.

— Gdje ti je novac?

— Sakriven je.

— Znam! — procijedi Meksikanac.

— Znaju to u Filayu svi. Ali gdje?

— U guštiku na jugu. Vidjet ćeš.

— Dobro, amigo. I još nešto: pokušaš li bilo što, pucat ću! I nemoj ni pokušati nabiti revolver. Možeš to učiniti tek kad ja odjašem.

Perry ugleda pohlepu u crnim, prepredenim Meksikančevim očima i sada je sasvim točno znao što taj momak namjerava učiniti kad se novac nađe u njegovim džepovima.

Još jednom pogleda u ćeliju. Čvrsti udarac osmorobridnom cijevi revolvera dobrano je pogodio Matta Cohna, tako da će još dugo nepomično ležati na ležaju od dasaka.

Meksikanac se odmakne u stranu.

— Hajde! I misli na to da će te ovi objesiti ako nas uhvate.

— I tebe sa mnom — reče Perry, prođe kroz ured i iziđe.

U gradu je bilo posve mračno. Bijeli zidovi kuća razabirali su se sasvim nejasno.

Perry zastane i osvrne se.

Meksikanac iziđe, zatvori vrata i ponese pušku sa sobom.

— Naprijed! — reče tiho. — Lijevo, pa iza kuće!

Perry pođe uza zid kuće, a onda skrene u usku uličicu između šerifova ureda i trgovine. Iza kuća ugleda skladišnu zgradu i hrpu otpadaka što je smrdjela. Za nagnutu ogradu od letvi bila su privezana dva osedlana konja. Jedan je bio bijelac, a drugi je imao zlaćanosmeđu dlaku.

— Uzmi Palomina! — procijedi Meksikanac. — I ne pravi nikakve gluposti. Primijete li bilo što, uhvatit će nas!

Perry odveže uzde s letve i uzjaše.

Meksikanac skoči na bijelca i dobaci Perryju pušku. Ovaj je prihvati i gurne u tok na sedlu.

— Što se mene tiče, možemo krenuti — prošapta Meksikanac.

Perry projaše pokraj njega, uz ogradu i skladišnu zgradu, a onda u široku preriju. Za sobom je čuo topot Meksikančeva konja. Minutu zatim čovjek dojaše njemu sa strane i zapita:

— Koliko još?

— Osamnaest do dvadeset milja.

Meksikanac se osvrne.

Perry pogleda preko ramena; sada više nije mogao razabrati kuće.

— Jedanaest tisuća dolara, zar ne?

Perry pogleda pohlepnog Meksikanca.

— Nisam ih izbrojio. — Nasmiješi se. — Jednostavno sam uzeo sve što je bilo u trezoru.

Meksikanac se nasmije.

— Dobar si ti! Šteta...

— Čega?

— Zbog tolikog novca ne možemo biti prijatelji. Eto zašto mislim da je šteta, amigo. Mnogo je to novaca, ali premalo za dvojicu.

— To je istina — složi se Perry.

Meksikanac poveća razmak.

— Ali nemoj da ti zbog toga padaju na um kojekakve gluposti. Pucat ću, obećajem ti!

— Dakako... duboko sam uvjeren. — Perry opet pogleda Meksikanca. — Možda se nikada nisi nalazio u položaju poput mojega. Ovako je čovjek sretan ako se izvuče. Uistinu sam ti zahvalan.

Meksikanac se nasmije.

— Imaš dobrih razloga za to, prijatelju! No to je, dakako, samo jedan posao između nas.

— Da, to je posve jasno — kimne Perry Moore, pogleda Meksikanca koji je još uvijek držao revolver u ruci. — Živiš li u Finlayu?

— A gdje drugdje?

— Da, gdje bi to inače saznao. Prolazi li ovuda poštanska kočija prema sjeveru?

— Ne, ne ovuda. Ali iz El Pasa ima kočija i za Novi Meksiko. A od Santa Fea može se dalje u Colorado i Bear River City.

— A kamo još voze poštanske kočije?

— Iz Del Rija u San Antonio, Waco i dalje prema sjeveru do Red Rivera.

— Prema tome, do željeznice se brže dolazi preko El Pasa? — zapita Perry.

— Mnogo brže. Zar želiš do željeznice?

Perry pomisli na Cissy. Bio je duboko uvjeren da je ona pobjegla koliko je god brže mogla, a s njome je otišao i novac.

Dakako, nekoliko odbjeglih konja se vratilo. Pouzdano je znao da ona neće jahati dalje nego što je potrebno, ponajviše zbog toga što bi svaka žena, sama u sedlu, svakome upala u oči. A to je Cissy zacijelo htjela izbjeći.

— Želiš li ti na željeznicu? — zapita Meksikanac oštrije nego prije.

— Da. — Perry se nasmiješi čovjeku. — Nekoć sam bio kockar i želim opet pokušati. Sve ostalo ne donosi mi sreću.

Meksikanac se naceri, tako da su mu se vidjeli bijeli zubi.

— Posve očito, prijatelju!

XX

Kad je na istoku zarudila zora, na jugu se pojaviše jahači. Poput nejasnih obrisa izlazili su iz polumraka i protutnjali krajolikom.

Obojica zauzdaju konje, sagnu se u sedlima i pogledaju prema skupini jahača.

— Corrin na putu u grad — reče Meksikanac. — Želi biti nazočan kad te sudac osudi i objesi.

Perry sa strane pogleda Meksikanca.

— Čini se da je tako.

— Ali nema sreće. Okladio bih se s tobom da će počupati kosu od bijesa. A šerifa će izgrditi na pasja kola! Hajde, sakrijmo se! — Meksikanac pojaše u grmlje pokraj jedne stijene.

Perry potjera konja za njim, a na njegov znak sklizne iz sedla.

I Meksikanac sjaše. Pridrže konjima nozdrve, iako nije izgledalo da će jahači projahati u njihovoj blizini.

Skupina jahača približi se u kosoj liniji i protutnji nakon nekoliko minuta. Prašina se uzvitlala i učinila polumrak još neprozirnijim. Nekoliko trenutaka jahači su jahali iza oblaka prašine, a onda su nestali.

Perry kradom pogleda Meksikanca; vrebao je kako da ugrabi priliku. No momak je tako budno pazio da je Perry uskoro izgubio nadu da će moći izmijeniti svoj položaj.

Naposljetku Meksikanac uzjaše konja i domahne mu.

— Pojašimo dalje!

Perry uzjaše, okrene Palomina prema jugu i potjera ga. Jednom će morati pokazati čovjeku gdje se navodno nalazi novac. Opet pogleda Meksikanca; tada primijeti na njegovu sedlu kratku poljsku lopatu.

U daljini zamukne topot kopita.

Nakon pola sata nebo se oboji čeličnoplavom bojom, a preko nebosklona se prevuče jutarnje rumenilo.

Perry posegne za bocom što je visila na sedlu. Bila je teška. Otvori i povuče.

— To je voda s nešto viskija — prijazno mu objasni Meksikanac.

— Mislio si na sve — reče Perry. — Čovjek bi gotovo pomislio da me nećeš ubiti kad se dokopaš novaca.

Kao da se zaklinje, Meksikanac podigne ruku s revolverom.

— To mi nije namjera, amigo!

Perry se nasmiješi.

— Dakako, misliš samo na to. To se može pročitati u tvojim očima prijatelju!

— Varaš se, amigo! — Meksikanac uvrijeđeno gurne revolver u korice.

Perry stane glumiti dvoumicu.

— Eto, pobuđuješ takav dojam. Kako se zapravo zoveš?

— Juan. Šteta je što nema dovoljno za dvojicu. Je li još daleko, amigo?

— Nije. Još svega dvije ili tri milje.

— Hoćemo li pojahati brže?

Perry kimne i potjera konja. Guštik i kaktusi postajali su sve viši. Ukrućena lava pokrivala je cijele dijelove tla. U guštiku se tlo odjednom stane spuštati, a onda dospiju do potoka otprilike stopu širokog i dvadesetak centimetara dubokog.

Perry zauzda konja i sjaše.

— Što je? — nepovjerljivo zapita Meksikanac.

— Ta moram jednom napojiti konja.

Konju se stanu nadimati nozdrve, a Perry ga povede laganom kosinom do vode. Uroni ruku u potočić. Voda je bila mlaka, a za podnevne žege zacijelo će ispariti. Tada će kameno korito potočića do iduće noći biti prazno i izloženo sunčevoj žegi.

Palomino se napije mlake vode, zabaci uvis vitku glavu, te zanjišti.

Perry se nasmiješi Meksikancu što je neodlučno stajao na obali, zauzdavši bijelca koji je također htio do vode.

— Životinje su žedne kao i ljudi — reče Perry. — A i prevalili su dobar komad puta. Što je sada?

Meksikanac prokune, sjaše i povede konja do potoka. Na kosini se spotakne; nekoliko kamičaka skotrlja se u vodu, a Meksikanac padne.

Perry se baci na njega i udari ga šakom u lice. Nešto zaškripi i Moore se uplaši da je čovjeku slomio vilicu. No Meksikanac prokune i htjede ga nogom udariti u donji dio tijela. Perry odgurne njegovu nogu u stranu, pričeka da Meksikanac podigne glavu, a onda ga ponovno udari.

— Tako si to zamislio! — procijedi Perry.

Htjede ga opet udariti, no uto ga Meksikanac pogodi nogom. Perry zatetura, odskliže kosinom do potoka, zalamata rukama, a onda padne u vodu.

Meksikanac skoči na njega.

Perry se pračkao u vodi kadli Meksikanac povuče revolver i napne kokot.

Perry otpuže kroz vodu na drugu obalu, a onda sav mokar sjedne na kamen.

Meksikančevo lice bilo je iskrivljeno od mržnje i udaraca.

— Psu, utrijelit ću te! — poviče Meksikanac.

Perryju se voda iz kose slijevala preko lica. Šešir mu je otplivao nešto dalje sa slabom strujom i zaustavio se nadomak konjima, na kamenu.

Meksikanac priđe bliže. Njegova je ruka drhtala zajedno s teškim oružjem i Perry se poboji da bi doista mogao opaliti.

— Sam ga nikada nećeš pronaći — tiho će Perry.

Meksikanac odvratno prokune i opet se povuče.

— Hajde, ustani, psu!

Perry ustane, dohvati šešir i nabije ga na mokru kosu. Hladna kupka osvježila ga je, no to mu nije ništa koristilo. Sasvim je sigurno da je jači od Meksikanca, no s tom snagom sada ništa nije mogao započeti. Vrati se do Palomina i nasloni se na sedlo.

Meksikanac ga je slijedio potokom s revolverom u ispruženoj ruci, a lice mu je još uvijek bilo izobličeno. No iz njega je zračila i dvoumica: da li da naprosto ustrijeli čovjeka ispred sebe i da sam pokuša sreću.

— Sam ga nikada nećeš pronaći — ponovi Perry, jer mu ništa bolje nije padalo na um, a htio je još malo zadržati čovjeka.

Juan prokune i rukom otre usta.

— Je li još daleko?

— Najviše dvije milje — uzvrati Perry.

Juan načini luk oko Perryja.

— Hajde, uzjaši!

Perry se uspne u sedlo i pritegne uzde. Izjaše iz vode, pa kamenom kosinom, a onda u suho šipražje što je raslo između pijeska i vulkanskog kamenja. Meksikanac ga je slijedio s oružjem spremnim na paljbu.

Guštik se sada protezao bez ikakva prekida prema jugu i istoku. Tu i tamo u moru šipražja dizao bi se pokoji kaktus.

Perry je neprestano jahao prema jugoistoku, najprije milju, pa onda još jednu, sve dok ga Meksikanac nije pozvao da se zaustavi. A onda zauzda konja i osvrne se.

Juan zaustavi konja na pet metara iza Perryja. Revolver mu je još uvijek bio u ruci, no kokot sada više nije bio napet.

— Prošli smo dvije milje — reče Meksikanac. — Možda čak i više.

— Nije daleko. — Perry pogleda prema naprijed i potjera konja.

XXI

Dvije stijene dizale su se iz šipražja poput dva golema prsta i stršale prema azurnoplavom nebu, s kojega je dolazila nesmiljena žega. Sunce je žestoko palilo »brasadu« ispred Rio Grandea.

Perry zauzda Palomina između stijena i osvrne se. Pošto je i Meksikanac zaustavio konja, začuju se tihi zvuci iz močvare.

— Je li ovdje? — zapita Juan.

— Ovdje, posve blizu.

— Onda naprijed!

Perry sjaše i pričeka. Meksikanac odveže kratku lopatu sa sedla i baci je u pijesak.

Perry podigne lopatu, prođe pokraj prve stijene i htjede ući u šipražje visoko poput čovjeka.

— Stani!

Perry se osvrne.

— Što je onda, hoćeš li novac ili nećeš?

— Zar si ga zakopao?

— Jesam.

— Čime?

Perry zapazi plamen u očima Meksikanca. Otkako ga je napao, Juan postade mnogo nepovjerljiviji.

— Da, zakopao sam novac, i to nožem. Do vraga . . . sada ga više nemam!

Meksikanac kimne.

— Dobro.

Perry pođe dalje. Šipražje zapucketa i zatvori se za njim.

— Pričekaj! — poviče Meksikanac.

Perry zastane i pogleda preko ramena. Kroz šipražje ugleda čovjeka na bijelcu; Meksikanac je zacijelo shvatio da poslije nekoliko metara više neće moći vidjeti Moorea.

— Što je sada opet? — zapita Perry.

Juan potjera konja, projaše pokraj Palomina i uđe u guštik.

— Tako, sada pođi!

Perry pođe dalje; za sobom je čuo jahača. Obiđe dva saguaro kaktusa, a onda jednu živicu sa crvenkastim trnjem. Tlo je popuštalo pod njegovim nogama, a zvuci iz močvare sada su postali glasniji.

— Pričekaj, Gringo! — dovikne mu Meksikanac.

Perry zastane. Topot kopita zanijemi. Konj bojažljivo zanjišti, sluteći smrtonosnu blizinu močvare. Sedlo zaškripi. Perry je znao da je Meksikanac sjahao; očito je shvatio da na konju ne može dalje.

— Koliko još, Gringo?

— Možda još pedesetak metara. Odmah ćemo stići.

— Onda kreni, ali polagano!

Perry prođe i začuje za sobom šuškanje i tiho zveckanje mamuza; čuo je najprije izbliza, a onda s nešto veće udaljenosti.

Nakon približno pedesetak metara zastane, ogleda se i zapazi Meksikanca na stanovitoj udaljenosti iza sebe; revolver je oslonio o bok.

Perry se ogleda. Šipražje i kaktusi, rascvjetane prerijske anemone i trnovite živice okruživale su ga sa svih strana. Tlo je bilo vlažno. Naokolo je zujalo nekoliko uplašenih moškita.

— Što je? — zapita Meksikanac.

— Ne vidim ga.

— Što?

— Drvo! Zabio sam komad drva u tlo.

Meksikanac se također ogleda, tražeći drvo, ali ga nigdje nije mogao zapaziti.

Perry se naglo okrene i zavitla lopatu prema Meksikancu. Lopata se okrene u zraku i pogodi Meksikanca u grudi, ali pljoštimice, a ne bridom.

Perry se baci na tlo, a onda se brzo pridigne i potrči u šipražje.

Meksikanac opali iz revolvera. Tane slomi nekoliko grančica.

— Stani, Gringo! — drekne Meksikanac i ponovo zapuca.

Perry više nije mislio na pucnjavu. Trčao je guštikom, osluškivao sve glasnije zvukove močvare, a onda skrene i pođe novim smjerom.

U idućem trenutku se zaustavi, sagne se uz tlo i stane disati otvorenih usta kako se ne bi odao; napeto je osluškivao.

Šuškanje se udalji i utihne.

— Gringo, gdje si? — vikao je Meksikanac.

A onda pade hitac. Pucanj odjekne kroz vlažno šipražje, a zatim umukne.

Perry izvuče revolver iz korica, a iz opasača nekoliko naboja te napuni oružje. Okrene bubanj i stane osluškivati.

Opet začuje šuškanje. Začuje još jedan pucanj, a onda šipražjem zavlada tišina.

Perryju Mooreu znoj u potocima poteče preko lica. Činilo mu se da zvuci močvare postaju sve glasniji.

— Gdje si, Gringo? — ponovno poviče Meksikanac.

— Ovdje sam — dovikne mu. — A novaca uopće nema. Juan!

— Zar nikakvih novaca?

— Ništa.

— Pa gdje je onda?

— Ne znam. Ovdje nikako nije.

— Lažeš, Gringo!

— Ne lažem — reče Perry. — Istina, otjerao sam Corrinove konje i potpalio njegovu sušu, to je točno, ali novac mu nisam uzeo.

— No on reče da je novac nestao, a zacijelo nije lagao! To ne bi bilo nalik na njega.

— Posve je moguće da je novac nestao.

Perry pokuša nazreti Meksikanca kroz šipražje; nadao se da će se Meksikanac pomaknuti.

— Što kažeš, Gringo? — propišti Meksikanac.

— Uzalud si me oslobodio, Juan. Zahvalan sam ti, no ne mogu ti dati jedanaest tisuća dolara jer ih nemam... Bit će najbolje da sada svatko od nas pođe svojim putem!

— Psu... želiš me povući za nos! — uzrujano poviče Meksikanac.

— Ne želim, Juan. Novac nije ovdje, vjeruj mi!

— Lažeš!

Grmlje opet šušne.

Perry se dublje sagne. Kažiprst je nervozno trzao na otponcu njegovog kolta. Opet začuje šuškanje, tihi prasak, a onda odvratnu kletvu. Nekoliko trenutaka vladala je tišina, a zatim Meksikanac poviče:

— Prokletstvo... upao sam u močvaru, Gringo! Dođi ovamo, Moore, pomozi mi!

Perry je oklijevao jer nije mogao znati pokušava li ga prepredeni Meksikanac zavarati ili je doista upao u močvaru. Razmakne šipražje, nogom popipa tlo prije nego što će na nju prebaciti težište tijela i stane se polako probijati prema naprijed napregnuto promatrajući šipražje.

— Gringo, gdje se kriješ? — poviče Meksikanac. — Pomozi, utopit ću se u močvari!

Zvuci močvare postadoše još glasniji.

Meksikanac krikne.

Pod Perryjevim stopalima popusti tlo. Odskoči natrag i zapazi kako je voda odmah ispunila udubine što su ih u tlu ostavila njegova stopala.

— Gringo, ne ostavljaj me da umrem ovdje! — drečao je Meksikanac.

Perryju je bilo jasno da je čovjek zaista upao u močvaru. Pođe dalje udesno i opet pokuša probiti se prema zapadu.

— Gringo!

Prođe pokraj grmlja. Pod nogama mu odjednom jače popusti tlo i htjede povući noge u glib. Spasi se skokom prema naprijed, a onda ustane usred jednoga grma.

— Gdje se kriješ? — drečao je Meksikanac u smrtnom strahu. — Zar ćeš me doista ostaviti da umrem?

Perry izviri iz grmlja. Tlo je bilo pokrito travom. No možda je trava plivala na kaljuži koja se nije mogla zapaziti. U blizini je bilo grmova u cvatu; sjali su u šarenoj raskoši kao da mame.

— Moore, pomozi mi! — dozivao je Meksikanac.

Začuje se lom i kletva.

Perry se još uvijek nije mogao odvažiti na skok na onu travu. Naposljetku ipak skoči. Osjeti čvrsto tlo pod nogama i odmah se odbije do slijedećeg grma koji ga uhvati svojim trnovitim granama kao da ga je ščepalo stotinu ruku.

— Gringo! — opet poviče Meksikanac.

Perry je već bio posve blizu.

— Evo me odmah — reče Perry. — Ne miči se da te glib dulje izdrži!

— Požuri! — uzvrati Meksikanac.

Perry razmakne grmlje i s druge strane ugleda opet travu i šipražje. Iza njega se nešto pomakne, a onda začuje Juana:

— Prokletstvo... do grla sam u glibu! Gdje si?

Perry još uvijek nije vidio Meksikanca, no znao je da je tamo negdje iza grmlja. Ispred grma je bilo trave; možda se nalazila na čvrstom tlu, a možda je i plivala na kaljuži. Skoči na nju, ali primijeti kako mu popušta pod nogama; brzo stane na obližnji korijen, a onda se zavuče u grm. Razmakne granje i ugleda Meksikanca do grla u močvari; ruke je podigao iznad glave. U jednoj je ruci još uvijek držao revolver, od koga se očito nije mogao odvojiti. Lice mu je bilo blijedo i iskrivljeno; u crnim očima sijevao mu je goli strah.

— Pomozi! — poviče Meksikanac i utone dublje.

Perry besmisleno ispruži ruku. Nije se usudio zagaziti na travu što je posve sigurno plivala na močvari i stoga se pretvorila u Meksikančevu zlu kob.

— Pomoć! — drekne Meksikanac, opet utone dublje i zabaci glavu unatrag kako mu kaljuža ne bi dospjela u usta.

Ispusti oružje i stane rukama mlatarati naokolo kako bi se spasio.

Perry se još više nagne iz grma i uhvati se ljevicom za granu što je već počela opasno pucketati; na trenutak mu se učini da će je iščupati iz tla.

Meksikanac je vikao i pokušavao dohvatiti njegovu ruku.

Perry se još više nagne. Grana se odvoji od grma i trnje mu se zareže u šaku.

Meksikancu se otme suludi i prestrašeni krik, a onda mu potone i glava. Prsti mu se zgrče poput pandža. Šake i podlaktice još su uvijek izvirivale iz močvare dok je glava bila ispod površine.

Perryju se učini da i iz dubine čuje Meksikančeve povike; zapazi kako se na površini močvare stvaraju mjehurići zraka.

Zgrčene ruke pokrenu se još jednom, i smire se stršeći uvis, a onda stanu propadati sve dublje i naposljetku nestanu.

Perry proguta nasuho, povuče se i sjedne u grm.

Močvara se zatvori nad Meksikančevim šakama. Površina se izravna kao da se ovdje nikada ništa nije dogodilo. Perryju se slije znoj niz lice i vrat; kožnata košulja slijepi mu se za prsa i pleća; na njoj se pojave velike tamne mrlje znoja. Strese glavom još uvijek ništa ne shvaćajući; no ipak je znao da je sve to stvarnost, istina.

Minute su prolazile. Naposljetku se uspravi, okrene se, a onda se stane vraćati istim putem. Šumovi močvare sve su se više udaljavali od njega. Potraži svoj trag, pođe njime i konačno stigne do konja.

Perry povede obje životinje okolo tijene i uzjaše Palomina.

Oprezno pojaše šipražjem što je opet postajalo sve niže. Naposljetku se nađe na tvrdu tlu. Ukrućena lava odjednom se stane trusiti pod konjskim kopitima, pretvarajući se u prašinu.

Konji zanjištaše i Perryju se učini da njište od radosti i laknuća; sami od sebe pojure brže.

Perry Moore pojaše prema zapadu potjeravši konja punim trkom.

XXII

Potjera zaustavi konje na brežuljku; ljudi pogledaju u treperavi zrak povrh doline. U daljini je vijugalo isušeno korito rijeke od istoka prema jugozapadu, a onda je nestajalo negdje u šipražju.

Jedan kauboj sjaše i potraži tragove na tlu, no ne pronađe ništa.

— Koliko bi sada mogli još biti ispred nas? — zapita Corrin šerifa iz Finlaya.

Matt Cohn slegne ramenima.

— Teško je to reći. Zacijelo dvanaest sati.

Corrin napola zažmiri i pogleda prema jugu.

— Onda se već sigurno nalaze u Meksiku. Dva puta zacijelo nitko neće imati takvu nesreću da mu konj zagazi u rašlje i slomi nogu, zar ne?

Matt Cohn zamišljeno pogleda rančera.

— Gotovo nemoguće!

— Ne bi li onda bilo najbolje da odustanemo? — progunđa rančer.

Cohn slegne ramenima.

— Radi se o vašem novcu, gospodine Corrine. Ja nemam jedanaest tisuća dolara i nitko mi ih ne može ukrasti. Meni je svejedno.

Corrin prokune i obriše znoj sa čela.

— Vratite se s vašim ljudima u Finlay, a ja ću sa svojim ljudima potražiti tragove dalje na jug. No najvjerojatnije to nema nikakva smisla.

— Kako želite, gospodine Corrine.

— Onda do viđenja!

Rančer dotakne obod šešira i potjera konja.

Flavin i kauboji potjeraju konje za rančerom i odjašu niz obronak prema jugu.

Prašina se uzvitla na brežuljku i ovije preostalih šest jahača iz Finlaya. Šerif se podlakticom nasloni na jabuku sedla i pogleda u oblak prašine u kojem su se razabirali još samo obrisi jahača.

— Što još čekamo, Matt? — zapita ga naposljetku jedan čovjek.

Cohn se uspravi i podboči objema rukama.

— Odjašite natrag — reče šerif još uvijek promatrajući sve rjedi oblak prašine što je progutao jahače.

— A ti? — začuđeno zapita kovač iz Finlaya. — Zar ti nećeš s nama?

— Neću.

— Zašto nećeš?

— Moram obaviti nešto drugo.

— Što?

— Šerif pogleda golemoga kovača i nasmiješi se.

— Pogledaj, Errolle, ako ti se sviđa.

Kovač prokune i pogleda ostale.

— Što kažete na to?

Vlasnik trgovine slegne ramenima.

— Odjahat ću kući. Tko želi sa mnom neka kaže odmah!

Mljacne jezikom i pojaše niz obronak prema sjeveru.

Ostali su još oklijevali.

— Odjahat ću za Corrinom — reče šerif.

— Zašto? — zapita kovač.

— Ne mogu se riješiti sumnje da nas je namagarčio.

— Što? — nabora kovač čelo. — Čime?

— Novcem. Jučer je bio posve lud i najradije bi onoga stranca udarao sve dok mu se ne razveže jezik. A danas je bio prilično ravnodušan. Ovdje nešto nije u redu. Prema tome, vi se vratite, a ja ću stići poslije.

— Ukoliko nešto nije u redu, treba da ostaneš po strani — progunđa kovač. — I sam si rekao da se ne radi o tvom novcu.

— Zanima me. Kad me nešto zanima, onda nemam mira dok ne otkrijem što se krije iza toga. Dakle, do viđenja.

Šerif potjera konja i pojaše niz obronak prema jugu.

XXIII

Rančer pogleda za svojim ljudima što su se rasuli naokolo te ispod grmlja i po vulkanskim stijenama tražili tragove. Samo predradnik ostane pokraj njega. I on pogleda prema ljudima što su se latili traganja.

— Oni su dalje na istoku ili na zapadu u guštiku — reče Flavin. — A sada su već preko granice.

— Meksikanac ga je izvukao zbog novaca — uzvrati rančer. — Prema tome, sigurno su dospjeli nekamo drugamo.

— Onda su se možda već međusobno poubijali — nasmije se predradnik, a nakon kraće šutnje ponovno se uozbilji i doda: — Zar se ne bojiš da bi ona mogla u međuvremenu prijeći preko svih brda s tvojim novcem?

— Tako brza nije ni poštanska kočija.

— A ako se varaš? Ako ona uopće nije pošla kočijom?

Corrin strese glavom.

— Svakako je uzela poštansku kočiju. Ipak je to za ženu stotinu puta udobnije. Dobije jesti i piti, a svake večeri i krevet. Kad bi jahala, morala bi se za sve pobrinuti sama. Morala bi i bolje poznavati kraj, Rocco.

Predradnik kimne.

— To je točno. Nisam na to mislio, šefe.

Jedan kauboj sjaše, pretraži tlo i obiđe oko trnja. Vrati se i opet uzjaše konja.

— Jesi li što pronašao? — dovikne mu predradnik.

— Nisam. Samo mi se tako učinilo, Rocco.

— Dakako — kimne rančer. — Nećemo ih više tražiti. Pozovi ljude natrag!

Rančer potjera konja i pojaše prema zapadu.

Kauboji koji su u tom smjeru pretraživali granicu šipražja priključe mu se na njegov znak rukom.

— Nema to smisla — reče Corrin.

Flavin dojaše do njega; sada je jahao pokraj njega.

— Moglo bi se reći da si izgubio svoj mir, šefe.

— Kako?

— Eto, zamisli da je ona netragom nestala. Dakako, s novcem. I konji su nestali.

Corrin ga pogleda.

— Zar te odjednom uhvatio strah da tebe i ostale neću moći isplatiti?

— Ako je ona netragom nestala, onda to više nećeš moći. Nije li tako?

— Ona nije netragom nestala.

— Odjahala je na jednom konju i preko Sierre Blance, tako da je više nikada nećemo vidjeti.

— Odvezla se poštanskom kočijom iz El Pasa prema sjeveru, a mi ćemo je sustići, vidjet ćeš! Prerezat ćemo joj put i prije nje stići u Roswell. Projahat ćemo pokraj ranča i ponijeti sa sobom sve raspoložive boce i mješine za vodu. A onda poprijeko pustinjom...

Kauboji stignu do Corrina i predradnika. Rančer potjera konja punim trkom i izdvoji se iz skupine.

Predradnik je jahao jednakim tempom dalje, a za njim kauboji.

— Jesi li mu rekao? — zapita Tate.

— Što?

— Da želimo vidjeti novac. Danas treba da nam isplati nadnice.

— Mnogo radimo — reče oštar glas. — Ali nipošto badava!

— Jesi li mu rekao? — ustraje Tate.

— Nema on novaca — uzvrati predradnik. — Besmisleno je govoriti o tome. Uhvati li ženu, a čvrsto vjeruje da će je uhvatiti, onda će i platiti.

— A ne uhvati li je? — zareži Tate.

— Glupo pitanje! — dobaci predradnik. — Trebalo bi da se i mi nadamo da je on poznaje dovoljno dobro i da točno zna što će ona učiniti. I moramo mu pomoći.

— A ne pronađe li je, naći će se u nebranom grožđu — reče Chris. — Tada će se reći da je nekoć bio velik čovjek... Smiješno... sve se može dogoditi tako brzo! Iz gotovo ništavnog povoda nastane takva stvar!

— Kako ništavnog? — zapita predradnik.

Chris slegne ramenima.

— Započelo je time što je buntovnik doveo ranjenog Meksikanca. Mogli smo mu lako pomoći da je Corrin htio. A da smo mu pomogli, ne bi se dogodilo sve ostalo.

Corrin se osvrne i poviče:

— Prokletstvo... ne biste li vi malo požurili!

— Naprijed!

Predradnik pojaše brže.

— Neka radije plati! — progunđa Tate, no ipak potjera konja.

XXIV

Tama se nadvije nad zemlju. Brežuljci i planine u daljini utonuše u noćnom mraku. Čovjek na poštanskoj stanici podigne svjetiljku i osvijetli lice Perryja Moorea.

— Da, bila je ovdje — reče čovjek. — Jučer, s kočijom iz El Pasa.

— A kada je kočija krenula?

Čovjek spusti svjetiljku.

— Jutros. Sada je zacijelo na stanici kod Blue Water Creeka, a prekosutra će biti u Roswellu. Želite li ovdje prespavati...

Perry strese glavom.

— Hvala vam, no nemam toliko vremena. Potrebno mi je samo vode i hrane.

— Onda uđite.

Poštanski službenik se okrene i uđe u zgradu stanice.

Perry priveže konja za ogradu i otpusti mu kolan. Sada je još imao samo Palomina, dok je bijelca prodao na jednom ranču.

Pođe za čovjekom u kuću; ugleda veliku prostoriju sa stolom, klupama i stolicama, s tezgom u pozadini i krevetima iza napola odmaknutog prljavog zastora.

— Znate li slučajno dokle putuje žena? — zapita Perry.

Čovjek zastane za tezgom.

— Možda viski?

— Da.

Poštanski službenik nalije u čašu iz zelene boce, a onda gurne bocu sa sodom.

— Znam... zapitao sam kočijaša dokle će voziti lijepu djevojku i on mi reče da ona putuje u Santa Fe.

— Aha! — reče Perry, dolije sode do vrha čaše i otpije gutljaj.

— Imam sušenih kobasica i šunke. Što želite?

— Od svega ponešto. I kruha. Putem mogu pojesti silno mnogo kruha.

— Tako je to uvijek kad čovjek jaše sam — reče poštanski službenik. — Čovjeka neprestano muči osjećaj gladi.

— Upravo tako! — doda Perry i iskapi viski. — I još jedan viski. Dobar je.

Službenik mu nalije čašu i gurne je preko tezge.

— Hoću li stići do Roswella za dva dana? — zapita Perry.

— Požurite li, morali biste stići — reče — čovjek i žmirne. — Tražite li onu ženu? Rekla je da dolazi iz Meksika.

— Iz Meksika... — Perry se blijedo nasmiješi, dohvati čašu i otpije malo viskija. — Da, tražim je.

— Zbog novaca?

Perry Moore polagano odloži čašu.

— Odakle znate za novac?

— To se odmah vidi. Neprestano je zurila u crnu torbu. A onda nas je sve častila. Gotovo do ponoći. Kad je plaćala, vidio sam... Sve samo srebro... Kovani novac po jedan dolar...

Perry kimne.

— Znam. Biste li mi sada donijeli hranu? Moram požuriti.

— Zar taj novac nije njen? — znatiželjno zapita poštanski službenik.

— Njen je... njen. S tim je sve u redu.

Iz lica i očiju poštanskog službenika nestade napetosti; u izrazu njegova lica na nekoliko se trenutaka pokaže čak razočaranje. A onda slegne ramenima, pođe u kuhinju i pripali svjetiljku.

Perry Moore nagne čašu viskija.

Službenik donese kukuruznog kruha i položi ga na tezgu.

— Čak kad novac i ne bi pripadao njoj, ne bi to bilo važno. Ovamo je stigla iz Teksasa. A ovdje u Novom Meksiku, posve je svejedno što je čovjek učinio u Teksasu. Zapravo bi moralo biti drugačije, ali nije.

— Da — suglasi se Perry. — Još kobasicâ i šunke. A i voda će mi biti potrebna.

Čovjek kimne i ode opet u kuhinju.

XXV

Grad ispred pustinje ugledao je u sam smiraj dana. Doista mu je uspjelo! No Palomino je bio na kraju snaga, oblijepljen znojem i prašinom, povremeno je posrtao. Iscrpio ga je put.

Perry projaše između oskudnih otoka trave. Visoki kaktusi dizali su se ispred planina. Korito potoka poče se polagano puniti vodom.

Mrak je pao prije nego što je Perry Moore stigao do grada. Promatrao je kako kuće nestaju u tmini, a svi-

jetle točke postaju sve jasnije. Projaše pokraj visokih suša, a onda opet prepozna bijele zidove od glinene opeke.

Stajska zgrada stajala je poprečno na cestu, a sa stražnje strane nalazila se duga ograda. Perry projaše pokraj nje, zaustavi konja uz jednu skladišnu zgradu, sjaše i priveže uzde o gredu.

Prođe pokraj skladišne zgrade, pa onda uskom uličicom. Glavna ulica bila je široka i izbrazdana kolotečinama. Dvanaestak svjetiljki visilo je na užadi povrh kolnika. Muškarci su hodali hodnicima ispred kuća i okupljali se u skupine na osvijetljenom trgu sa zdencom i pod trijemovima. Smijeh i klepetanje neugođenog klavira dopirali su iz kantine.

Nasuprot Perryju nalazio se hotel sa salunom i restoranom u prizemlju. Kroz visoke staklene prozore razabirali su se obrisi ljudi, no Perry ih nije mogao prepoznati. Pogleda dalje niz ulicu i zapazi poštansku kočiju ispred stanice Wells Fargo. Konji su već bili raspremljeni i ispregnuti, ali iz stražnjeg prtljažnog prostora čovjek sa zelenom pregačom vadio je velike putne torbe. Dohvati dvije velike crne torbe i pođe s njima od kočije prema hotelu i uđe.

Perry brzo prijeđe cestu i pogleda preko pomičnih vrata u dugu prostoriju, osvijetljenu s barem dvanaestak svjetiljki.

— Gospođa Rusk je u sobi 211 — reče nosač vrataru na recepciji pokraj stuba što su vodile gore do neke vrsti galerije s koje su se granala vrata.

— Gospođa je u sobi — uzvrati mu vratar i kimne.

Čovjek sa zelenom pregačom i obje torbe pođe uza stube, a onda galerijom. Zaustavi se pred jednim vratima što su se odmah zatim otvorila. Na trenutak zasja crvenkastoplava kosa, a onda se čovjek povuče i vrata se zatvore.

Čovjek s poštanske stanice opet siđe.

Perry napusti hodnik, nabije šešir na čelo i prijeđe na drugu stranu ceste. U uskoj uličici pričeka; iznad pomičnih vrata promatrao je stube što su vodile na galeriju. Čekao je prilično dugo, no naposljetku ugleda ženu u dugoj crnoj haljini na kojoj je pod svjetlom svjetiljki zablistala biserna ogrlica.

Žena zastane na trenutak pokraj recepcije, a onda nestane iz Perryjeva vidog polja. Nešto kasnije ugleda je u restoranu. U ruci je imala malu žensku torbicu; u nju doista nije mogla staviti sav novac. Međutim, Perry je bio uvjeren da je ona još dijelila staro Corrinovo nepovjerenje; torbu sa srebrnim dolarima držala je u svojoj sobi.

Pogled Perryja Moorea sklizne hotelom od prizemlja prema krovu, a onda napusti usku ulicu, vrati se cestom i prijeđe je. Kad je prošao pokraj hotela, ugleda stube što su vodile u gornji kat i završavale nekom vrsti platforme. I prozori su bili s ove strane; Perry ocijeni da se Cissyna soba nalazi iza drugog prozora, računajući od desnog ugla kuće.

Popne se uza stube i nađe se na istoj visini s prozorima. Drugi zdesna nalazio se odmah pokraj njega, a donja mu je polovica bila malo podignuta. Pokraj platforme započinjao je izbočeni vijenac oko kuće u visini prozora.

Perry se prebaci preko ograde, uhvati se za vijenac, a onda za prozorsku dasku. Donju polovicu prozora gurne sasvim prema gore, prebaci se preko prozorske daske i nađe se u posve mračnoj sobi.

Mirisalo je na parfem. Perry pipkajući pođe prostorijom, napipa stol, prođe rukom preko njega, no ne pronađe ništa. Uspravi se, oslušne slabe šumove što su dopirali odozdo i ogleda se. Tek sada primijeti da i nešto svjetla dopire u sobu kroz procijep između vrata i dovratnika; svjetlo je nejasno osvjetljavalo ormar, zrcalo i krevet.

Perry priđe krevetu i posegne pod jastuk, a onda ispod pokrivača: odjednom mu se torba nađe u ruci. Po težini zaključi da je to upravo ona torba što ju je tražio; strese je i u njoj zazveči novac. Vrati se k prozoru, otvori torbu, zagrabi u nju, a onda ugleda srebrne dolare na dlanu.

Izvuče se napolje, pa preko vijenca na platformu. Prebacujući se preko ograde začuje topot kopita što je naglo postajao sve glasniji. Netko zagalami na ulici.

Nekoliko konja protutnji ulicom, a onda se životinje uz glasno rzanje zaustave ispred hotela.

— Chris, pripazi na konje! — zapovjedi osorni glas.

Perry uvuče glavu, odgurne zasun i otvori vrata.

Pred sobom ugleda galeriju s istokarenom ogradom, predvorje hotela, salun i vrata u restoran što su se upravo u tom trenutku otvarala.

Pojavi se Cissy u dugoj crnoj haljini, potrči pokraj recepcije, pa uza stube.

Perry se već htjede vratiti na platformu, no uto se otvore vrata s ulične strane.

Cissy je stigla tek do polovice stuba.

Corrin se zaustavi u podnožju stuba i zagrmi:

— Stoj!

Žena potrči dalje, no spotakne se o dugu haljinu, padne i krikne, a onda se skotrlja niza stube.

Krik odjekne između zidova.

Perry pogleda kroz ogradu i ugleda ženu u podnožju stuba. Tijelo i glava ležali su joj na podu u podnožju stuba dok su joj noge još bile na stubama. Oči su joj bile otvorene, a crvenkastoplava kosa razasula joj se oko glave po podu.

Corrin zakorači prema njoj s rukom na dršku revolvera. Zastane.

Vratar iziđe iza recepcije, sagne se nad ženu i reče:

— Mrtva je, gospodine. Slomila je vrat.

Corrin se i ne pomakne.

Vrata se zanjišu.

Kad je prepoznao predradnika, Perry se još više sagne.

Corrin pogleda preko ramena i reče:

— Jesi li čuo, Rocco? Slomila je vrat.

Vratar se uspravi.

— Neka netko odmah dovede šerifa. Gospodine, moram vas zamoliti da pričekate šerifa.

— To mi je ionako bila namjera — reče Corrin.

Perry se povuče, zatvori za sobom vrata i zastane na trenutak u mraku na platformi.

— Hoće li netko dovesti šerifa? — zapita vratar.

Perry polagano zasune vrata i brzo siđe niza stube.

XXVI

Perry Moore je stajao u mračnoj, uskoj uličici pokraj hotela s torbom ispod lijeve ruke; desnica mu je počivala na dršku kolta 45. Naposljetku ugleda Corrina i rozvelskog šerifa kako izlaze iz hotela; kauboji i predradnik stajali su pokraj konja.

— Ne razumijem — reče Corrin. — Rocco, jesi li još jednom zapitao u poštanskoj stanici?

— Dakako, šefe. Navodno je uza se imala torbu punu novaca. Ponijela ju je sa sobom u hotel.

— Ali u njenoj sobi je nema — drekne Corrin. — Vratar misli da je torbu ponijela gore, sa sobom. Bisage s ranča.

— Možda nisi dobro pogledao — uzvrati predradnik pomalo lijeno i razočarano.

Rančer pogleda šerifa i slegne ramenima.

— Možemo još jednom pogledati, ako želite — reče Corrin.

Odjednom se na drugoj strani grada pojavi jahač i stane se približavati cestom. Projaše ispod jedne svjetiljke i tada nešto zasja na njegovu haljetku.

Perry se zavuče dublje u mračnu uličicu, kako ga kojim slučajem ne bi otkrili.

— Šerif iz Finlaya — reče predradnik. — Što će taj ovdje?

U slijedećem trenutku čovjek projaše ispred uličice.

Perry se opet vrati do glavne ulice, pogleda iza ugla hotela i zapazi Matta Cohna iz Finlaya kako je upravo zauzdao svog konja pokraj kauboja.

— Živjeli- šerife! — mlako ga pozdravi rančer. — Što ćete vi ovdje?

— To sam pitanje upravo htio postaviti vama, Corrine — uzvrati šerif.

— Slijedio nas je — objasni predradnik.

Cohn kimne.

— Upravo tako.

— A zašto? — zapita rančer.

— Jer me je zanimalo što ćete ovdje, Corrine. I jer sam još u Finlayu naslutio da je ono s buntovnikom nešto drugačije, a ne onako kako ste mi vi ispričali.

— Drugačije! — reče šerif i sjaše. — Pogotovo ono s novcem.

— Odustali smo od potrage za tim momkom, vratili se na ranč i ustanovili da nema žene — reče Coorin. — Roccu je tada palo na um da je i ona imala priliku nestati s novcem. Za nju je bilo posve jednostavno otvoriti trezor i sve svaliti na onog buntovnika. S novcem je stigla ovamo. No sada nema novaca.

— A gdje je vaša žena?

— Pala je niza stube u hotelu — odgovori rozvelski šerif. — Zacijelo se spotakla o haljinu. Mislim da bismo morali još jednom pogledati gore.

Obojica šerifa i Corrin pođu u hotel.

— Razumiješ li ti to? — zapita Chris svoga susjeda.

— Ne razumijem uopće ništa — progunđa ovaj. — Kočijaš je vidio novac, vratar je vidio torbu... Dakle, negdje mora biti!

— Nešto je svakako sigurno — umiješa se Tate. — Ne pronađe li novac, odjahat ću odavde prema sjeveru. Očito je da u njega više nema novaca. Za naš rad neće nam moći isplatiti ni centa!

— Ne domogne li se novaca, poći ću s tobom — uzvrati Chris.

Ostali kimnu i tiho prokunu.

— A ti, Rocco? — zapita Tate.

— Još nikada nisam radio iz dosade — progunđa predradnik. — Već sam odavno htio u Bear River City.

Tate se nasmije i pljesne rukama.

— Eto, ljudi, onda ćemo uskoro na put!

Perry se povuče. Stigne do ugla i ugleda hrpu otpadaka i hotelsku sušu. Skoči do obližnje kuće, a onda potrči uza zid i tako sve do kraja grada. Tamo iziđe na glavnu ulicu i pogleda gomilu što se okupila između trga i hotela. U blizini nije bilo nikoga.

Nabije šešir na čelo, čvršće uhvati torbu nadlakticom i iziđe na svjetlo.

Nezapaženo stigne na drugu stranu ulice i nestane između kuća.

Palomino je još uvijek stajao na mjestu gdje ga je ostavio. Učvrsti torbu na sedlu, baci se u sedlo i pojaše u noć...

XXVII

Perry začuje topot kopita i nasloni se na još topao zid kuće.

— Konačno! — reče, okrene bubanj svog revolvera i gurne ga labavo u korice.

Prođe još neko vrijeme, a onda ugleda jahača. Corrin je stigao sam, kako je Perry i očekivao. Svi su ga napustili. Bili su spremni za njega projahati kroz vatru, izvršiti ubojstvo, ali samo dok je imao novaca da ih plati.

Corrin ujaše u dvorište kao da mu se ništa ne može dogoditi. Pokraj vjetrenjače zaustavi konja i sjaše. Pođe prema kući i stigne gotovo do stuba, kad Perry udari čizmom o zid i čvršće uhvati držak revolvera.

Corrin zastane. Ruka mu se zgrči oko revolvera.

— Tko je?

— A tko bi bio! — reče Perry. — Ta nisi me valjda zaboravio za ciglih nekoliko dana, Corrine.

— Buntovnik! — gotovo prošapće rančer. — Što još tražiš ovdje?

— Zamisli... čekao sam tebe, Corrine.

— A zašto?

— Jer još nismo posve raščistili račune. Zapravo sam te očekivao još prošle noći.

— Prošle noći? — začudi se rančer. — A odakle?

— Iz Novog Meksika.

— Novog...

— Iz Roswella — reče Perry i povuče revolver iz korica, jer je i Corrin trznuo oružje.

— I ti znaš...

— Dakako, rekao sam ti — reče Perry. — I ja sam bio tamo.

— Bio si u Roswellu?

Perry se tiho nasmije.

— Rekoh samome sebi da moram u najmanju ruku imati novac kad sam već zbog njega morao biti obješen. Nije li možda tako?

Rančer je nekoliko trenutaka šutio, a onda zapita:

— I imaš li ga sada?

— A tko da ga ima, Corrine?

— Da, tko... — stane otezati rančer. — Na tebe nitko više nije ni pomišljao.

— Onda nitko više ne pretpostavlja da bih ga mogao imati. To me raduje, Corrine.

— Moraš ga predati šerifu u Finlayu, buntovniče! To ti je dužnost!

Perry se opet nasmije.

— Kako bi ga on tebi bacio u ždrijelo, zar ne?

— Ne postupiš li tako, onda si razbojnik!

— Ne postupim li tako, uzet ću samo ono zbog čega sam gotovo bio obješen... zbog čega si me ti htio strpati pod vješala, iako ti je bilo jasno da ja novaca nemam.

— Tko ti je to rekao? — propišti Abraham Corrin.

— Zdrav razum. U jednom si se trenutku sjetio da ste slijedili moje tragove i da biste zacijelo morali pronaći mjesto gdje sam sakrio novac... da sam ga stvarno sakrio!

Rančer stigne do podnožja stuba i ovdje utihne škripkanje pijeska. Perry primijeti kako se čovjek pomakao. Ruka mu trzne uvis i kolt 45 opali uz oštar prasak. Plameni jezičac lizne prema rančeru; tane mu strgne šešir s glave i odbaci ga prema tornju vjetrenjače.

Isrcpljeni konj umorno zanjišti i otkorača dalje.

Rančer je još uvijek nepokretno stajao u podnožju stuba.

— Kad me već namjeravaš ubiti, Moore, morao bi barem pokušati da budeš pošten.

— A što je pošteno?

— Zar ne znaš? — Rančer se pokrene natraške.

— Ja o tome mislim drugačije od tebe, Corrine. I kako ti je to odjednom palo na um?

Rančer se još uvijek povlačio. Perry je još vidio samo njegov obris. Htjede podići ruku i zapucati, ali nije stigao.

Odjednom Corrin zapuca. Jezičac narančastog plamena raspara tminu pred njim i osvijetli njegovo iskrivljeno lice. Tane udari u stijenu tik pokraj Perryja i otkine komad isušene gline.

Perry podigne ruku i opali. Onda promijeni mjesto i zapuca još jednom. Plamen iz cijevi toliko ga zaslijepi da više nije vidio Corrina.

Konj uplašeno zanjišti, potrči dvorištem i nestane u mraku.

Odjek hitaca izgubi se negdje u preriji i dvorištem opet zavlada tišina.

Perry čučne iza ograde i pogleda u dvorište. Corrina nije vidio. Polagano izvuče naboje iz pojasa, izbaci prazne čahure iz bubnja i napuni revolver. Malo se uspravi, odšulja se do kraja trijema ,opet pogleda u dvorište i skoči preko ograde, jer nije primijetio rančera.

Rančer tada opali s ugla zgrade za momke. Tane prozviždi dvorištem i nestane u noći. Perry potrči prema tornju vjetrenjače.

Rančer opali, no promaši čak i toranj. Perry na trenutak ugleda iskrivljeno rančerovo lice u svjetlu plamenog jezičca iz cijevi oružja, a onda začuje kako je u zgradi za momke prsnulo jedno prozorsko staklo.

Corrin bijesno ispuca cijeli bubanj.

Perry stane razmišljati da li bi potrčao dvorištem. Naposljetku potrči posve nagonski prema zgradi za momke. Opali još jednom prije nego što je stigao do zgrade i začuje udarac taneta o stijenu. Tada primijeti da rančera više nema ovdje. Teško dišući priljubi se uza zid zgrade i ogleda se.

Pripijen uza zid stane se približavati vratima. Naposljetku uđe, napuni oružje i pričeka.

Prođe minuta, pa još jedna. Perryju odjednom padne na um da bi Corrin mogao potražiti torbu s novcem i nestati. Možda mu je već odav-

na posve svejedno što će biti s rančem, samo ako pronađe novac.

Priđe k vratima i oprezno pogleda napolje.

Dvorište je bilo pusto. Rančerov konj se nije pojavio.

Perry potrči prema glavnoj zgradi, popne se uza stube, baci se na vrata i uleti u sobu za dnevni boravak. Iza stola primijeti nejasnu kretnju, svjetlucanje... Baci se na pod... Hitac prasne prije nego što se dotakao poda. Tane udari o zid.

Perry opali ispod stola. Jarko svjetlo osvijetli prostoriju, a onda opet zavlada mrak. Mamuze zvecnu.

Perry klekne i stane osluškivati. Jeka se prolomi kućom. Rančer ponovno zapuca. Prevrne se stolica. Nešto se skotrlja po podu.

— Prestani — reče Corrin.

Perry se nečujno povuče do zida, izvuče dva naboja iz pojasa i napuni revolver.

— Porazgovarajmo — reče Corrin iz suprotnog kuta, iza stola.

— O čemu?

— Dakako o novcu! O čemu drugom! To je moj novac. No vidim, dobro si ga sakrio.

— Tako dobro da ćeš ga teško pronaći — uzvrati Perry.

— Mogli bismo ga podijeliti — nastavi Corrin. — Dobit ćeš polovicu i bit ćeš njen zakoniti vlasnik. S njom možeš nestati.

Perry se oprezno uspravi uza zid. Bilo je tako mračno da nije vidio rančera.

— Onda... kako ti se dopada moj prijedlog, buntovniče?

— Nikako!

Perry polagano podigne oružje. Učini mu se da je zapazio rančerovo lice kao nešto svjetliju mrlju.

— A zašto?

— Jer ti nisi za podjelu, Corrine. Ni Meksikanac koji me je izbavio iz zatvora nije namjeravao podijeliti novac.

— Zacijelo si ga lijepo udesio, zar ne? — Corrin se nasmije.

— Samo sam ga obmanuo, Corrine. A to je bilo lako jer je bio uvjeren da je novac kod mene.

— A gdje je ostao momak?

— Negdje. Sada to više nije važno.

Perry posve ispruži ruku. Znao je da će Corrin opaliti u idućem trenutku. Čekao je da primijeti plamičak i nacilja u njega.

— Polovica je još uvijek prava hrpa novaca od koje se može načiniti imetak, buntovniče.

— Može biti, Corrine.

U tom trenutku rančer opali.

Perry ugleda plameni jezičac, iskrivljeno lice iza njega i osvijetljene predmete u sobi. Začuje udarac taneta u zid tik pokraj svog vrata, a onda opali dva puta sustopice.

Rančer zakrklja. Uz mukli udarac nešto padne na pod. Nejasna prilika uspravi se. U iskrivljenom položaju zatetura sobom, udari o stol i padne preko njega. Skotrljaju se dvije šalice, a onda se razbiju na podu.

Rančer zakašlje, sklizne sa stola i padne na pod. Perry opet začuje njegovo krkljanje. Napuni revolver, odbije se od zida i obiđe stol.

Corrin je ležao na leđima. Perry se sagne nad njega i razabere zgrčene crte njegova lica.

— Vrag neka te nosi! — stenjući procijedi rančer.

Rančer zastenje, preokrene se na lijevo rame, opet padne na leđa i ostane nepomično ležati.

— Ti si već na putu k njemu — uzvrati Perry i uspravi se.

Opet se sagne nad njega, izvadi šibicu iz njegova džepa, kresne njome o bubanj kolta 45 i osvijetli ukočeno rančerovo lice. U Corrinovim očima već se ugasila divlja vatra pohlepe i mržnje. Oči mrtvaca praznim su i staklenim pogledom zurile u svjetlo šibice.

Perry ispusti šibicu. Mali plamen ugasi se još u letu. Uspravi se i iziđe. Prijeđe preko dvorišta. Palomino je stajao iza šipražja pokraj tornja vjetrenjače.

Položi ruku na bisage s novcem. Znao je da je jedanaest tisuća dovoljno za novi početak. Ali nije htio taj novac. Previše se krvi zalijepilo za nj.

Odnijet će ga u Meksiko i dati mladoj ženi koja čeka da joj se vrati Jorge Jorondo...

Kraj

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

TOM W. BLACKENBURN:

NEKROLOG

Čovjek je trčao poput zeca, pa ipak je bio cilj što ga je teško promašiti. Jack Dall probio mu je tanetom šešir kad ga je ovaj u Pioneer Baru nazvao šerifom saluna. Ovoga puta je Dall gađao neposredno iza njegovih nogu. Tanad je imala svrhu sasvim jasnog upozorenja. Naposljetku, bio je to njegov posao da grad drži čvrsto u šaci.

Lagano se njišući, Dall se nasloni na ogradu ispred Pioneer Bara, izbaci prazne ćahure iz bubnja. Bez obzira je li pio ili nije, njegove su ruke uvijek radile podjednakom točnošću. Uspravi se. U zraku se osjećao miris baruta. Pogleda niz ulicu. Vlak, što je svakih četrnaest dana dolazio u grad, uz buku i štropot uđe u stanicu.

Dall se trgne. Potrebno je stanovito vrijeme da se čovjek navikne na sve što je novo. Još se uvijek nije pomirio sa činjenicom što je Fort Sand priključen na željezničku mrežu. Kad su položene tračnice bilo je kao da je sam đavo ušao u taj grad, i često je morao ostati u službi više od dvadeset sati. A onda je pruga odjednom završena. I. čovjek od zakona morao je dakako, ići ukorak s tim skokovitim razvojem.

Dall se odjednom nasmije. Način kako je zastupao zakon nije zahtijevao nikakva prilagođavanja ni promjene. Djelovao je naprosto prema svojoj zdravoj pameti i težio isključivo za tim da se sve čvrsto zadrži u šaci. Jack Dall, šerif Ford Sanda. To je bio njegov grad. Nikada ga neće nadigrati. Možda su neki ljudi u gradu bili skloni tom mišljenju. No njemu su sada bile trideset i tri godine i bio je spreman braniti svoje uvjerenje čak i s oružjem u ruci.

Nabora čelo i pogleda prema vlaku što se zaustavljao. Željeznica ga je uznemiravala. Nije mogao reći zašto. Možda zbog toga što je malo popio. Emil Peterson, vlasnik »Blocka« ustvrdio je da čovjek može najbolje razmišljati kad je supijan. Istina, nije to bila baš najbolja logika na svijetu, no Petersonov posao je cvjetao. A povrh svega, nakon nekoliko čašica viskija svijet je izgledao mnogo bolje... i sve je bilo mnogo jednostavnije. Kad bi netko u salunu prevršio mjeru, posegli bi za koltom i otjerali ga. Ništa nije jednostavnije od toga. Tako se održavao red i poredak.

Marian je, naravno, bila protivnica pića, no sada nije bila ovdje... Sada je odjednom shvatio zašto ga je vlak uznemirio. Marian se morala vratiti tim vlakom, a on je popio nešto previše Petersonova viskija. Trebalo je da mislim na to. Smatrao je da su u životu važne samo dvije stvari: posao i Marian.

Jack Dall pođe prema zgradi stanice. Sjena je bježala pred njim. Sjena visokog čovjeka panterski gipkih pokreta. Sjena muškarca u izgužvanom odijelu, svijetle kose i nabijenih koltova oko bokova. Marian iziđe na ulicu. Pokraj nje je išao neki čovjek, muškarac koga je Dall poznavao. Nekadašnji prijatelj. No, sada to Dall više ne bi mogao ustvrditi. Zapita se što je moglo Boba Franchera dovesti u grad. Istim vlakom kojim je stigla i Marian. Možda je to slučajnost. Ili možda nije?

Možda. Francherov »Mercantile« bila je najveća radnja u mjestu. Kao traper, vlasnik kočije i trgovac, Joel je sudjelovao u svim promjenama u Fort Sandu. Zapazio je početak nove ere. I možda je zato pozvao svog sina. Ali... istim vlakom kojim je stigla i Marian? Dall strese glavom.

Kad su prije pet godina započeli mjerenjem terena za željezničku trasu i kad su prve građevinske skupine stigle u Fort Sand, ovdje je bilo divlje. Tada se Bob Francher sjeti svoga prijatelja u Arizoni. Nagovori svog oca i nekoliko drugih utjecajnih ljudi u mjestu da pišu tom čovjeku. Unatoč mladosti već se dočepao slave. I bio je kao stvoren da ukroti taj divlji grad. Predstavnik zakona kakvoga je Fort Sand trebao u tom kritičnom trenutku.

Bili su prijatelji i međusobno su se poštovali. Bilo je prirodno što se Bob Francher sjetio Jacka Dalla. Možda je također bilo prirodno što se Bobova zaručnica prilikom plesa u subotnje veče zaljubila u novog šerifa i tjedan dana nakon toga vratila Bobu prsten. A isto je tako bilo u prirodi stvari da su se htjeli što skorije vjenčati. Bob Francher se prema svojoj nekadašnjoj zaručnici i čovjeku od zakona ponio kao čovjek koji zna na pristojan način podnijeti poraz. Poslije je otišao na Istok kako bi sredio obiteljske poslove. A sada je opet ovdje.

Dall zastane nasred ceste, zanjiše se na potpeticama i pričeka. Marian odmah zapazi što se s njim događa. Bol joj se odrazi u očima kad je pogledala njegovo izgužvano odijelo i osjetila miris viskija. Bio je to onaj isti izraz s kojim je pogledala na njegove koltove. On se trudio, ali Marian ipak nije shvatila kako njen suprug mora voditi računa o izmijenjenim prilikama u Fort Sandu ukoliko želi napredovati. Natrag nije mogao.

— Zdravo draga! — mirno je pozdravi Dall. — Čini mi se da je četvrtak došao prije nego što sam mislio. Htio sam poći pred tebe na vlak.

Marian potrči k njemu i sakrije lice na njegove grudi. Suze su joj blistale u očima. Dalla to razbjesni. Nije se ljutio na nju; ona ga nikada ne bi mogla razgnjeviti. Bio je bijesan na sebe. Nitko nije mogao slutiti koliko ga je stajao truda i napora... taj put, koji je bio pravilan.

Dall opazi čudnovati izraz u očima Boba Franchera, no pruži mu ruku.

— Drago mi je što te opet vidim, Bobe.

— I ja se radujem, Jack — uzvrati Francher kruto i uljudno. Pogleda željeznički nasip iza kojega je prije nekoliko trenutaka nestao bjegunac. — Ima li teškoća?

Dall se nasmiješi i strese glavom.

— Zar prije doručka? Samo sam malo zapucketao bičem. A kako je upravo riječ o doručku, ne bismo li nas troje...

Marian brzo odmahne.

— Zar ja? Umorna sam, Jack — usprotivi se.

— Drugi puta — reče Francher podjednako oporo kao i prije.

— Rado bih porazgovarao s tobom, Bobe — reče Dall. Po njegovu se tonu moglo razabrati da mu je potreban netko s kim bi mogao porazgovarati. No mirisao je na viski i stoga ga nitko nije shvaćao.

— Mislim da bih i ja rado porazgovarao s tobom — uzvrati Francher — ali tek nakon razgovora s ocem i nekolicinom drugih. Dao je koješta naslutiti u svojim pismima i doista bi me zanimalo o čemu se radi.

— Zar nešto protiv mene? — zapita Dall.

— Francher pogledom okrzne Marian.

— Eto, kad već tako mora biti... — odgovori on — ti o tome znaš više od mene. No sada pođi kući i odmori se. Razgovarat ćemo kasnije.

Nekoć se nitko ne bi usudio poslati Jacka Dalla kući da se otrijezni, bez obzira bio to prijatelj ili neprijatelj. Pa čak ni u najboljoj namjeri. No ta su vremena prošla. Sada je došlo vrijeme promjena. Sve što je Jack Dall prije nagonski smatrao pravilnim, sada je bilo krivo. Sabere se i nasmiješi Mariam.

— Doručak udvoje je mnogo ljepši, zar ne draga?

— Da — uzvrati ona, no znala je da laže.

* * *

Pošto je Dall malo odspavao, a onda se i okupao, vrati se na ulicu svježe obrijan. Nestrpljivost ga istjera iz kuće. Nipošto nije otišao zbog toga da bi Marianu ostavio samu, jer vrijeme provedeno s njom, pripadalo je najljepšim trenucima njegova života. Međutim, kao šerif imao je samo skromnu plaću, a u posljednje je vrijeme sve više trošio za svoje vlastite potrebe. Za Marianu i kuću ostavljao je premalo.

Mrzio je kuću. Bila je preblizu željezničkom nasipu. Često bi dolutao pijanice. Marian je zavrijedila mnogo bolji dom. Ali on joj ga nije mogao pružiti. Slutio je do čega će prije ili kasnije doći. Marian je patila od toga, a on se što manje zadržavao u kući.

Pođe niz ulicu prema zabavnoj četvrti poznatoj pod nazivom »The Block«. Emil Peterson i zakupnici saluna i kockarskih jazbina znali su za promjene u Fort Sandu. Sve su se češće rušila drvena pročelja; vlasnici su ih zamjenjivali čvrstim zidovima. Još je svega nekoliko ljudi javno nosilo oružje, a promet u zabavnoj četvrti sve je više opadao.

Peterson i njegovi ljudi su znali da se bore za goli život i pri tome nisu zazirali ni od kakvih sredstava. Jednoga dana sve će prasnuti. Naravno, Marian to nije shvaćala. Ni Joel, ni Bob Francher, kao ni ostali čestiti građani suprotne strane ulice nisu to mogli shvatiti, jer su i sami bili podložni promjenama. Čvrsto su se usidrili i već su odavna zaboravili stara nemirna vremena. Spreman je bio samo Jack Dall, čovjek koga su doveli ovamo i učinili ga čuvarom reda i poretka. Da, on je bio spreman na sve, i čekao je.

Petersonova povjerenja valjalo se dokopati na lukav način. Novcem, prekomjernim trošenjem alkohola, kockanjem za visoke uloge i namjernim zatvaranjem očiju pred onim što se odvijalo u skrovitim stražnjim sobama. Bio je to težak i nezahvalan zadatak o kojem nije smio govoriti ni vlastitoj ženi. Pa ni Francherovima. Uostalom većina ljudi mu ionako ne bi povjerovala.

Joel i Bob Francher razgovarali su ispred radnje. Joel dočeka Dalla s tmurnim pogledom.

— Promatrao sam taj nastup jutros — progunđa stari. — Do vraga, što je s tobom, Jack? U ovom kraju žive mnogi farmeri i doseljenici. Oživljavaju posao, pristojni su ljudi. No budeš li s njima postupao kao s onim čovjekom jutros, jednog će te dana zajednički otjerati.

— Stalo mi je do toga da buduće teškoće onemogućim prije nego se pojave, Joel — uzvrati Dall.

— Čuj me! Čovjek poput tebe, koji se toliko proslavio, doista ne mora ponovo dokazivati svoju hrabrost.

— Postoje stvari koje naprosto neću dopustiti. Joel. Farmer je javno rekao kako nisam ništa više od salunskog šerifa i kako sam zapravo vazal Emila Petersona.

— Pa zar nisi — zapita Joel Francher.

Dall zagrize svoju cigaru.

— Učio si svog sina da ne priča gluposti. — progunđa. — I sam bi morao slijediti taj savjet. Ti, Mitcham i nekoliko drugih poslovnih ljudi na ovoj strani ulice u posljednje ste mi vrijeme poprilično zagorčili život. To mora prestati, Joel!

Oštro pogleda starčeva sina, jedinoga prijatelja u koga se dosad mogao pouzdati u Fort Sandu.

— Već sam ti rekao da želim porazgovarati s tobom Bobe. Hoćeš li poći sa mnom?

Francher kimne svom ocu i pođe s Dallom. Krenu niz ulicu i sjednu na klupu u sjeni staje. Ovdje ih nitko neće smetati.

— Otac ima pravo, Jack — oprezno započe Bob Francher. — Što se to zapravo događa? Nešto nije u redu. Otac, Pete Mitcham i drugi nipošto te ne potkopavaju, barem ne onako kako ti misliš. Samo su došli do uvjerenja da ti više nisi pravi čovjek za to mjesto. Naprosto ih prisiljavaš na to. Zašto?

— Vuk ne mijenja ćud — uzvrati Dall. — Umišljaju da su sada dovoljno jaki i da im nije potreban šerif. Pomišljaju na pitomoga policajca sa sviralom od mjedi, na čovjeka koji će u najgorem slučaju pripaziti da nitko ne opsuje u prisustvu žene i da se na cesti ne nađu konjske izmetine. Do vraga, Bobe, nekoliko kuća od opeke ne mogu izmijeniti grad!

— Ako ne dijeliš njihovo mišljenje, možeš otići.

— Da, mogao bih otići kad me ne bi trebali. A ja bih to, tako mi boga, odmah učinio. Marian i ja posvuda ćemo naći bolju priliku nego ovdje. No zadatak što sam ga dobio još uvijek nije obavljen, a dok ga ne izvršim ne mogu otići. Samo što to tvoj otac i ostali ne razumiju.

— Ti si onaj koji više ništa ne razumije — oštro će Francher. — Tek sam nekoliko sati u gradu, no slika je posve jasna. S ljudima još uvijek postupaš kao prije kad su ovdje polagali tračnice i kad smo svaki dan pokopali pokojeg mrtvaca. No to je prošlo, Jack, zauvijek prošlo! Otac mi reče da si prošle godine ubio osam ljudi. Naravno, postupao si u nužnoj obrani i sve si ih slistio dobro usmjerenim hicem, kao u stara vremena. A znaš li zapravo kako to nazivaju Pete Micham i drugi, pa možda čak i Marian?

— Ubojstvo — promrmlja Dall. — Znam. Također znam što inače govore, da sam kockar, da ćemu moje pijanstvo prerano odvesti u grob i da dopuštam da Emil Peterson utječe na mene pa ću za nekoliko mjeseci postati isti kao i on. Vjeruješ li ti u sve to, Bobe?

— Kad bi se radilo samo o tebi, ne bih vjerovao, Jack. Ovdje je bilo malo ljudi tvoga kova i ti si ih sve nadživio. Možda si posljednji među onima koji bi čak i đavola mogli strpati pod stol i pri tome ostati trijezni. No mislio sam na Marian.

Dall se trgne. Slutio je što će se dogoditi.

— Voliš je, Jack — nastavi Francher. — znam to. Možda je ljubiš isto toliko koliko sam je i ja volio. Kad bi ti bio još uvijek onaj čovjek kakvog sam nekada poznavao i za kojega se Marian udala, ne bi joj sada nanosio toliko boli. Ne bi dopustio da ona stanuje u otrcanoj kući pokraj željezničkog nasipa. Ne bi zaudarao po visku, niti bi se vraćao k njoj praznih džepova. Ne bi dopuštao da se mora postidjeti kad susretne nekoga na cesti. Doista ne znam što da mislim o tebi, Jack. I o Petersonu.

— Izložio si svoje mišljenje, Bobe — mirno odgovori Dall. — Bio si mi prijatelj. Muški si se ponio kad se Marian udala za mene. Osjećam se obaveznim prema tebi i stoga ću biti sasvim jasan i otvoren što se tiče Emila Petersona i mene. U prošlih pet godina brinuo sam se zato da Emil i njegovi drugovi iz »Blocka« ostanu na drugoj strani ceste. Tu se još i danas nalaze. No oni još nikada nisu igrali s otvorenim kartama i nikada to neće učiniti.

— Imaju sasvim određene planove — nastavi Dall — i znaju što hoće učiniti od ovoga grada. Do odlučnog sukoba još nije došlo, to nas očekuje. Ako se Francherovi, Peter i Mitcham i drugi urote protiv mene, propast ću. Možda bih mogao Petersona povući za sobom... ne znam. No ostave li me u miru, moći ću udariti u pravom trenutku. Ti možeš na sve to gledati kako god želiš, Bobe. Znam da s tobom ne mogu raspravljati o tome. Ali Marian nemoj uvlačiti u igru. Sigurno je da joj nisam mogao mnogo pružiti u životu... no očuvao sam je od toga zla. Nastoj i ti tako postupiti!

Francher slegne ramenima.

— Polovica ljudi koje si ustrijelio prošle godine bili su farmeri. Istina, farmeri mogu biti prilično nerazumni i nezgodni. No oni nemaju nikakve veze s ljudima iz »Blocka«. Nemoj vršiti pritisak na njih i nemoj da te viđaju kod Petersona. Objesi koltove o klin, a uzmi ih tek onda kad ti doi-

sta budu potrebni. Pokušaj zaboraviti prošle godine i raščistiti sa samim sobom. Kad sve to učiniš, razgovarat ću s ocem i ostalima i pobrinuti se da zadržiš svoje mjesto.

Dall osjeti gorak okus u ustima.

— To je jedina mogućnost za tebe, Jack — nastavi Francher. — Obojica smo se izmijenili. Ne činim to zbog tebe, nego radi Marian.

Francher ustane. Oklijevao je trenutak, a onda pođe. Dall pogleda za njim. S prijateljem je otprilike kao i sa ženom, pomisli, Postoje granice koje čovjek ne smije prijeći.

* * *

Oko dva sata Dall pođe kući na ručak, Marian ga je dočekala u kuhinji. Dall odbaci šešir na jednu stolicu i ogleda se po oskudno namještenoj prostoriji.

— Nije baš bogata, zar ne, draga? — zapita.

— Naša je — odgovori Marian.

— Bob Francher smatra da ova straćara nije za tebe. I ja to znam, bolje od njega. Volio bih da se nije rotio protiv mene! Bob se izmijenio.

— Jack! Valjda se nisi svađao s Bobom?

Prilično se otvoreno zalaže za njega, pomisli Dall. Naposljetku, Franchera pozna mnogo godina, ima pravo da ga brani.

Dall stresc glavom, a Marian uzdahne.

— Je li još štogod rekao?

— Što se tebe tiče, njegov se stav nije izmijenio — uzvrati Dall. Objasnio mi je kako bih mogao zadržati svoj položaj.

Prema tome dao ti je dobar savjet, Jack? — zapita Marian. To sam i očekivala od njega. Nadam se da ćeš učiniti kako ti je savjetovao. Ljudi u Fort Sandu vjeruju da im nismo više potrebni. Nije li možda vrijeme da odem odavde? Ne bismo li mogli potražiti koje drugo mjesto, prije... — Odjednom prekine.

— Prije čega Marian? — zapita Dall, iako je znao da ona ne može odgovoriti na to pitanje. — Prije nego što mi uzde iskliznu iz ruku? Ne mogu zahtijevati da ti to shvatiš ili da to razumije Bob Francher. Znam da ovdje ne možeš biti sretna, no svoj zadatak moram privesti kraju. Nestanem li prije toga, nikada više ne bih mogao biti sretan. Pa ni s tobom.

Marian pogleda svoje ruke. Izbjegavala je njegov pogled.

— Vidiš li rješenje? Rješenje ipak mora postojati.

— Da — odgovori tiho. — Ali ni ti ni ja, pa niti Bob Francher ne možemo ga istresti iz rukava. Vrijeme će ga donijeti. Mogu ti obećati da će onda sve biti u redu.

Marian iznese jelo. Šutke su jeli. Zatim Dall nabije šešir na glavu i otvori vrata. Na hrpu željezničkih pragova u podnožju nasipa naslonio se neki muškarac. Uspravi se i podigne svoju staru vojničku pušku.

Još dva muškarca nalazila su se u blizini: mlađi i stariji. Sačinjavali su opasan trokut, a Dall se nalazio točno u njegovu središtu. Stariji je bio Sam Adams, čovjek koga je Dall toga jutra hicima natjerao preko željezničkog nasipa. Sada se vratio s oba sina kako bi se osvetio.

Dall posegne rukom iza sebe i gurne Marian u kolibu. Izvana zatvori vrata i pokrene se za nekoliko koraka. Adams bijesno zagrmi:

— Ti si prvi na redu, a onda Peterson, Dall!

Podigne pušku k ramenu. Oba sina učine to isto. Bila je to sasvim mehanička reakcija i nije zahtijevala razmišljanje. Dall najprije povuče desni kolt i opali dva puta. Lijevi kolt zalaje samo jednom. A onda spusti oba oružja u korice. Jedno puščano tane udari na dva metra ispred njega u stup ograde. Tane jednog od dvojice mladića pogodi kapak na prozoru.

Sam Adams ležao je u podnožju željezničkog nasipa preko svoje puške. Jedan od dvojice mladića još je uspravno stajao, no samo zbog toga što se prilikom gađanja laktovima naslonio na hrpu pragova. Njegov je brat poleđice ležao na nekoliko metara od njega i staklenim očima zurio u sunce što ga više nije moglo ugrijati.

Dall ih pogleda. To se nije moglo spriječiti. Peterson i njegovi ljudi krenu polagano i oprezno naprijed. Pripazili su na to da bijela košulja njihove bezgrešnosti ne bude uprljana; prljave

poslove za njih su obavljali uvijek drugi.

Bio je to najozbiljniji sukob što ga je Peterson dosad izazvao. Morao je dovesti do borbe.

Za njim se otvore vrata i on se okrene. Marian iziđe preko praga blijeda poput mrtvaca. I ne pogledavši poginule, usmjeri pogled u svoga supruga, njene su ga oči optuživale.

— Jesi li ikada pomislio na to što će se dogoditi kad učiniš samo jednu grešku, Jack? — zapita ga nesigurnim glasom. — Je li ti ikada na um pala ljudska misao dok si držao revolvere. Jesi li pomislio kako će izgledati tvoje tijelo kad ga prorešetanog donesu k meni? A ja sam barem tisuću puta pomislila na to... ne samo danju, već i usred noći. Kad si bio kod mene i kad si bio u službi. To mora prestati, Jack?

— Zar s nama? — tiho zapita Dall. — Zar si to htjela reći, draga?

— Ne znam — odgovori Marian sva nesretna. — Ponekad vjerujem da je tako. Pomišljam da se nisam udala za muškarca, već za stroj koji umije samo ubijati. Pokatkad...

— Ništa više neću čuti — reče Dall. — Barem ne sada. Kaži mi kad budeš posve sigurna. Vrati se u kuću. Imam posla u gradu, vratit ću se čim završim posao.

Marian se okrene i zatvori vrata za sobom. Dall prođe pokraj prostrijeljanog stuba ograde i iziđe na ulicu. Muškarci mu pođu u susret. Kad su ga ugledali, usporili su hod. U prvom redu nalazio se Bob Francher. Povuče Dalla u stranu.

— Upozorio sam te, Jack — reče hladno. — Vrati se i spremi svoje stvari. Ja ću ovdje sve srediti, barem još ovoga puta. Zbog Marian.

Iza njega je stao Joel Francher s uzrujanim prijateljima, mahom ljudima koji su i sami pucali, ali sada o tome nisu htjeli ništa znati otkako je u gradu sagrađeno nekoliko kamenih kuća, i željeznička stanica. Sada su vjerovali da više nema močvare, iz koje je nekoć izrastao Fort Sand. U svojoj nestrpljivosti htjeli su biti brži od razvoja.

— To još nije posljednji put — uzvrati Dall. — Možda će uskoro doći do toga, no još uvijek nije. Makni mi se s puta, ljudi neka sami govore.

Odgurne Franchera u stranu. Znao je da mu nekadašnji prijatelj više ne može pomoći. Trenutačno ga je čak sprečavao da vrši svoj zadatak. Francher samo tiho opsuje.

Dall priđe ljudima. Emil Peterson i ostali iz »Blocka« stajali su u vratima svojih kuća i cerekajući se promatrali scenu. Čini se da im se želja ispunila.

— Gradsko vijeće je donijelo odluku, Dall — reče Pete Mitcham, kad je šerif zastao pred njim.— Sada nam je dosta. U Fort Sandu s tobom je svršeno.

Dall mirno pogleda Joela Franchera koji ga je promatrao mrkim pogledom.

— Prokletstvo, zašto nisi htio poslušati? — zapita. Bio si Bobov prijatelj i mislio sam da ti je on sasvim dobro objasnio...

— I ti dakle, misliš na Marian, zar ne?

— Tko prošlih mjeseci ne bi pomislio na nju? — oštro zapita stari. — Što misliš, zbog čega sam tako dugo zadržavao ljude? Ali sada si otišao predaleko.

— Drugačijeg sam kova od vas, Joel — uzvrati Dall.

— Joel i Mitch posve su u pravu — umiješa se drugi čovjek. — Shvati već jednom da je s tobom ovdje svršeno.

Jack Dall ih pogleda.

— Nipošto! O takvim problemima valja porazgovarati u miru, a ne na ulici. O odluci treba valjano glasati. Osim toga, tu je i moj ugovor. Dok ugovor ne istekne ili dok svojevoljno ne napustim dužnost, ne možete me otpustiti. Barem ne na zakonit način. A sumnjam da će itko od vas pokušati na koji drugi način...

Dallov glas zvučao je tvrdo. Poslovni ljudi ustuknu. Dall se naceri. Nije podnosio kukavice.

— Budi razuman, Jack opet će stari Francher — i pogledaj se! Otkako su se farmeri naselili tamo preko »Block« se svim silama trudi kako da mi izmami novac iz džepova. U posljednje vrijeme sve si se otvorenije postavljao protiv farmera. Prije nego što se pripremimo farmeri će preokrenuti naglavce cijeli Ford Sand. Želimo s njima što bolje trgovati, a nipošto iza-

zivati nevolje. Kažem ti da moraš nestati... zajedno s »Blockom«!

— Znaš, Joel, ne mogu se sjetiti svog oca — mirno uzvrati Dall. — Divio sam se tvom sinu Bobu otkako sam došao u grad. Zbog toga sam te slušao. Posve si u pravu. Samo si to rekao krivim redoslijedom. Kad Peterson i ostali zakupnici iz »Bloca« odu, onda ću i ja otići. Zbog toga ste me doveli ovamo. Ostat ću ovdje sve dok ne bude tako. A sada nestanite... svi!

Kako je glas toga čovjeka, što je uvijek zvučao tako tiho, odjednom poprimio oštrinu udarca bičem. Priroda je poklonila Dallu tu sposobnost dok je još bio u kolijevci. Omogućila mu je da mnogo snažnije ljude od sebe natjera na uzmak. Propustili su, iako su osjećali da su u pravu.

Joel Francher, sin Bob, Pete Micham i ostali uzmaknu. Okrenu se protiv svoje volje i odu.

Nekoć bi to za Jacka Dalla predstavljalo zadovoljstvo, no ta su vremena prošla. Nije imao ništa protiv tih ljudi. Zapravo nisu bili kukavice, već samo oprezni. Postave li se još jednom na njega, više ih neće uspjeti otjerati s ulice samo snagom svojeg glasa.

Okrene se i htjede poći kući. No zastane već nakon prvog koraka. Bob Francher stajao je na vratima i već je dohvatio kvaku. Dall se okrene i odjednom se osjeti tako usamljeno. Marian mu je sada bila potrebna više nego ikada ranije, ali nije bio siguran da je i on joj potreban. Barem u tom trenutku. Bob ju je mogao utješiti bolje od njega. Marian ga je razumijela jer je bio uvijek otvoren prema njoj. A dužnosti gradskog šerifa znatno su otežavale otvoren razgovor.

Emil Peterson još je uvijek stajao usred svoga saluna. Bio je zadovoljan razvojem događaja.

— Piće šerife? — zapita kad mu je Dall prišao. Pozva ga pokretom ruke.

Dall strese glavom. Sve što se mjesecima nakupilo u njemu sada je prijetilo da će uz prasak provaliti, no on se savlada.

— Ne. Nikakvog alkohola, Emile — odgovori. — Svakome jednom dođe njegov dan.

— Nemoj mi reći da si postao trezvenjak — progunđa Peterson. Zbog pića što si ga popio prošle godine, tvoji živci ne mogu izdržati ni dvadeset četiri sata.

— Ne radi se o tome — reče Dall. — Sada se više ne moram smucati po vašim lokalima. Možda i nisam toliko prepreden kao drugi, ali sada te više ne moram promatrati. Sasvim točno znam kakve su ti namjere i što ćeš započeti.

— Čuj ti njega! — Peterson se nacери.

— Želiš li mi zaprijetiti, lutko s limenom zvijezdom?

— Nipošto. To je samo upozorenje, Emile. Dakako, u obrnutom slučaju, to ne bih očekivao ni od tebe ni od grada. A sada kaži svojim prijateljima u »Blocku« da je došlo vrijeme da nestanete.

Petersonov nadmoćan smiješak odjednom se sledi.

— Budi jasniji! — progunđa. Graške znoja izbiju mu na čelu. Pogled postane oštar.

— Dovoljno sam jasan, Emile.

— Ne znam što se s tobom odjednom dogodilo, Dall, no bilo bi bolje da pogledaš činjenicama u oči. Tvoja kola već godinama idu nizbrdo. U mom sefu nalaze se zadužnice za više novca nego što ćeš ga ikada u životu moći vratiti. Moji prijatelji također imaju tvoje zadužnice. Ni tvoja žena ne bi mogla odraditi te dugove. A ona bi to pokušala samo da ne uprlja tvoje ime. Postane li ozbiljno, prisilit ću je na to.

— Poznam tebe i tebi slične, Emile — reče Dall.

— Možda sam i ja istoga kova, samo što se nalazim s druge strane ograde. Mogli bismo igrati otvorenim kartama. Nahuškao mi Sama Adamsa i utuvio mu u glavu da me može dohvatiti prvom prilikom. Uvjerio si farmere kako ja sudjelujem u poslovima »Blokka«. Neprestano si podsticao nemir i lijevao ulje na vatru, dok si se sam držao po strani. Adams i oba njegova sina malo su se istrčali na željezničkom nasipu i bili su previše uvjereni u sebe. A ti si stajao pred svojom kućom i promatrao. Neću skrštenih ruku gledati kako farmeri za tebe izvlače kestenje iz vatre.

— Ništa mi ne možeš dokazati — reče Peterson. — Nekoć si to možda

mogao, ali sada više ne možeš. Predugo si čekao. Tko će te slušati? Pokušaj, vidjet ćeš. Francher, Mitcham i drugi neće ti vjerovati ni riječ, ne možeš ih uvjeriti ni u što. Zbog glasa koji si u međuvremenu stekao. Neće imati posla s čovjekom koji se pijan valja po podu saluna i zanemaruje ženu.

— Da, mnogo si učinio — reče Dall. — Znao si da se moram duboko upustiti s vama kako bi mi se naposljetku pružila prilika da progledam tvoje planove. Sada znam sve i ne moram gubiti riječi. Ne radi se o poslovnim ljudima na drugoj strani ceste. Radi se o tebi, o meni i o drugima iz »Blocka«. Pozatvarajte ćumeze i pokupite svoje stvari, Emile. Više vas neću upozoravati.

— Već drhtim od straha!

— Kako želiš! Znaš što će sada doći. I ja to znam. Tvoji su planovi osuđeni na propast. Zaboravio si, da moraš računati sa mnom. Fort Sand je moj grad; nikada neće pripadati tebi!

— Zašto ne pođeš kući? Odspavaj i otrijezni se?

— Imaš vremena do sutra ujutro, Emile!

— Volio bih kad bih ti još nešto mogao reći — progunđa Peterson. — No sada više nemaš vremena.

Okrene se i nestane u salunu. Dall nastavi prema kućici uz željeznički nasip. Znao je da ga promatraju ogorčeni ljudi koji su vjerovali da Jack Dall pripada nepopravljivima koji ne mogu razumjeti znakove vremena.

Ponada se da će Boba Franchera zateći u kući. Možda bi ga mogao uvjeriti. Uspije li mu to, njegov će prijatelj biti uz njega. No odmah odbaci tu zamisao.

* * *

Marian iziđe na vrata. Bila je sama u kući. Mirisalo je na jelo. Marian ga zabrinuto pogleda. Poljubi je nježno, kao uvijek. Bilo je toliko stvari što ih je htio učiniti za nju. Samo kad bi već jednom završio posao u Fort Sandu. Naprosto mu je nedostajalo vremena. A Peterson reče da mu više nije preostalo ništa vremena. Možda je Peterson u pravu.

— Bob je bio ovdje, Jack — reče ona.

— Znam, vidio sam ga.

— Jack, ne mogu te shvatiti. Uvijek sam znala da sve mora biti po tvojoj volji i pomirila sam se s tim, jer te volim. Ali ne mogu vjerovati da želiš glavom kroz zid. Zašto ne bismo otišli? Zašto moramo ostati ovdje? Iz ponosa? Nakon svega što si učinio proteklih mjeseci, to ne može biti razlog. Zar ne možeš ostaviti stvari da se same smire?

— Ne mogu, kao što ne bih mogao napustiti tebe.

Njene se usne trznu.

— Znaš o čemu je riječ, Jack. Ja to znam, a vjerujem da je to i tebi jasno. Tvoja nerazumnost uništit će sve. Zar ti je toliko stalo da održiš sliku čovjeka koji više ne pristaje u ovo vrijeme. Zar ti to više vrijedi od sreće... tvoje i moje?

— Čuj me, draga — reče Dall. — Kad smo se vjenčali rekao sam ti da se udaješ za šerifa ovoga grada i da bi se moje dužnosti mogle ispriječiti na putu našoj sreći.

— Ipak nam je potrebno nešto, za što bismo se mogli uhvatiti, Jack. Mrvica sreće. Ne misliš na to koliko mi je teško u braku s čovjekom koji se namjerava uhvatiti u koštac sa cijelim gradom samo zbog svog častoljublja i zbog toga što je to nekoć bilo potrebno? S čovjekom koji ne može uvidjeti da su prošla ta vremena? Živimo u sadašnjosti, Jack. Moraš se prilagoditi. Ne mogu to podnositi. Moraš izabrati.

— Je li to povezano s Bobovom posjetom?

— Želim biti iskrena prema tebi — odgovori s vidljivim naprezanjem. — Raduje me Bobov povratak. Sada više nisam toliko usamljena. No ti moraš izabrati čak i ako ga više nikada neću vidjeti:

— Ne može li to pričekati do doručka?

— Suze joj zablistaju u očima.

— Kad bi mi mogao dati željeni odgovor, rado bih te pričekala cijelu vječnost, Jack. Do doručka...?

Do sutrašnjeg doručka.

Oglasi se zvonce na vratima, čiju je zvonjavu tako dugo očekivao. Ustane i posluša. Pod trijemom odjeknu koraci. Dok se opasivao pojasom, Marian ga uhvati za ruku.

— Jack, kamo ćeš?

— Sada ću dobiti odgovor što sam ti ga obećao za sutra ujutro. Ostani ovdje i podgrijavaj kavu. Kad se vratim, bit će mi potrebna šalica.

Obuzme je strašna slutnja...

— Kad se vratiš? — ponovi šapatom, a iz očiju joj zasja bol i strah.

— Do sada sam se uvijek vraćao, a to namjeravam i ovoga puta. Očekuj me.

Poljubi je u čelo. A onda otvori vrata i iziđe. Kad je krenuo prema uredu, dotrči čovjek i gotovo naleti na nj.

— Jack! Gospode, Jack! Vrati se u kuću! — Bio je to Bob Francher — Preko je pravi pakao! Svi farmeri iz kruga od dvadeset milja došli su u grad. Tebe traže. Ona pucnjava poslijepodne...

— Znam — Dall ga prekide. — Već sam ih očekivao.

To reče i nastavi svojim putem. Francher ga povuče natrag.

— Raznijet će te na komadiće!

— Za mene to nije ništa novo. No, ako ona bratija iz »Blocka« dolije još ulja u vatru, farmeri se neće zaustaviti ni pred vašim kućama. A Emil Peterson je upravo tako planirao. Miči mi se s puta, Bobe! Moram ih zaustaviti prije nego što ih Peterson opet nahuška.

Francher ga pogleda kao da pred sobom ima čovjeka koji je sišao s uma. Dall se istegne, popravi pojas pođe niz ulicu. Vidio ih je. Sabijena i dobro naoružana skupina kretala se ravno prema svom cilju. Dall zastane na dvadesetak koraka ispred vođe. Skupina se također zaustavi.

— Tražite mene? — zapita glasno.

Iz stražnjih redova začuje se žagor gnjevnih glasova. Ti su ljudi htjeli krv.

— Tako je! — zareži čovjek iz prvoga reda. — Krajnje je vrijeme da ovaj grad dobije pristojnoga šerifa. S tobom je svršeno, Dall. Nije nam potreban čovjek sa zvijezdom čije su ruke okrvavljene. Imamo razlog koji bi te mogao uvjeriti u to.

Pri tome podigne pušku. Dall je znao da ovi ljudi smatraju krvoždednim ubojicom, svojih prijatelja. Mjesecima se u »Blocku« govorilo protiv njega. Znao je da mu život ovisi o tankoj niti.

— Spreman zam poslušati sve zamjerke! — poviče. — Tko će započeti?

Kao čarolijom oba se kolta nađu u njegovim rukama. Cijevi su bile usmjerene u farmere. U istom trenutku iz smjera radnje Franchera i sina odjeknu hitac. Farmer u prvom redu krikne i sruši se.

Dall opazi strijelca. Bio je to jedan od Petersonovih kockara. Sada je ples započeo prema planu. Prije nego što je ijedan od muškaraca mogao pokrenuti, Dallov kolt prasne. Strijelac padne na ulicu držeći se objema rukama za trbuh. Drugo tane razbije staklo na prozoru Petersonova saluna.

Sada živne i skupina farmera. U samrtnom strahu stanu se vladati poput divljih zvijeri. Stanu pucati glavom bez obzira. Ne obaziruči se na tanad, Dall opali još dva hica prema Petersonovu salunu: čovjek iziđe i naslijepo zapuca ulicom.

Farmeri se podijele u dvije grupe. Jedna se okomi na Dalla, a druga, veća, ne pojuri prema radnjama, kako je planirao Peterson, nego prema njegovu »Blocku«. Kiša kamenja spusti se na zidove; ljudi su razbijali vrata, palili baklje, hici su odjekivali ćumezima.

Liznu prvi plamen. Dall to zapazi sa zadovoljstvom. Ujutro više neće biti »Blocka«. A onda će stanovnici grada moći sklopiti mir s farmerima. Njegov zadatak bit će obavljen.

Jedno ga tane obori. Otkotrlja se ulicom, a onda sjedne i zapuca s oba kolta. S mukom ustane i pođe k Bobu Francheru koji je klečao na tlu uperivši pušku u farmere. Francher pogleda.

— Potrči kući! — reče. — Zadržat ću te luđake.

Dall pritisne cijev Francherove puške k tlu.

— Ne pucaj!

Francher ispusti i pokuša odbaciti Dalla. Šerif je nastojao izgurati svog prijatelja iz vatrene linije. Vođa farmera zapovjedi nešto svojim ljudima, no hitac iz puške nadjača njegove riječi. Odjednom se sve okrene pred Dallovim očima. Padne po drugi put.

Na jeziku osjeti okus prašine. Uspije podići glavu. Hici utihnu, isto tako iznenadno kao što su započeli. Nekako se nije mogao pomiriti s činjenicom što leži na tlu. Neka ga ruka dohvati i

pomogne da sjedne. Okrene glavu i zaviri u oči Boba Franchera.

Marian dođe i pritisne obraz na njegovo lice. Reče nešto, no on usredotoči pažnju samo na izraz njenih očiju. Sada je naposljetku dobila odgovor. Ostavio je Bobu Francheru sjajnu ženu, no jedan dio nje Bob nikada neće posjedovati. On, Jack Dall, bio je prva Marianina ljubav. Ali Francher mu to neće zamjeriti.

Marian ga oprezno položi na leđa. Obuzme ga osjećaj smirenja. Izvršio je zadatak. Netko pozove liječnika. Marian klekne pokraj njega. U Bobovim očima zablistaju suze. Na večernjem nebu pojave se prve zvijezde. Njihovo je svjetlo dolazilo bliže, primicalo se, postajalo svjetlije, svjetlije...

Kraj

KVIZ

•križaljke•testovi•rebusi
•ljubavne i krimi priče•šale

izlazi svake
druge srijede

40 STRANA - 3 DINARA

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POKOLJ
57. T. West: TEKSAŠANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OSIŠANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE PUJAVIO SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRAČUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NEĆE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O'Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERAŠI SU ČEKALI
72. L. L'Amour: BRAĆA SACKET
73. H. Werner: ZLOČIN OTAĆA
74. L. Walles: U OLOVNOJ OLUJI
75. C. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. McLeod: TEŽAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSAŠANIN
79. Paul Evan Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU
80. H. S. Sharon: DRUŽINA SMRTI
81. L. Ernenwein: SNJEŽNI JAHAČI
82. L. L'Amour: UTAH BLAINE
83. F. SHORT: ZAŠTITNIK IZ TEKSASA
84. Hal Warner: LEŠINARI TONTO BASINA
85. John Gilmoor: PAKLENA PJESMA PUSTINJE
86. William O'Connor: DVOBOJ S PRIJATELJEM
87. Al Cody: NA STRANI INDIJANACA
88. Jim Sheridan: NAMAMI VUKOVE U ZAMKU
89. H. S. Sharon: SMRTI U SUSRET
90. H. S. Sharon: ĐAVOLJI RANČ
91. Clay Hunter: USAMLJENIK S RIO BRAVA
92. Robert Ullman: MOHIKANINA DRUŽBA
93 H. S. Sharon: LOV NA DOLAR
94. Robert Ulmman: ŠANSA ZA BENA
95. Shepard Rifkin: PUT KINGA FISHERA
96. L. L'Amour: DOLINA MIRA
97. H. Haton: KONJANICI IZ PAKLA
98. B. Arthur: DVA REVOLVERA
99. Dudley Dean: TVRD ORAH
100. D. B. Newton: POVRATAK OSVETNIKA
101. H. S. Sharon: OSVETA BUNTOVNIKA

U PRIPREMI:

102. H. S. Sharon: PLJAČKA U LOS ALAMOSU

LIJEČNIK-SPECIJALIST DAJE STRUČNO OBJAŠNJENJE BOLESTI

U novoj seriji ljubavno-liječničkih romana naći ćete samo brižljivo birane tekstove. Uz fabulu, u radnji svakog romana obrađen je i specifičan medicinski slučaj, čest i u svakodnevnom životu. Svaku bolest ili liječnički zahvat stručno objašnjavaju u posebnom dodatku naši liječnici, pa će to, uz mali rječnik medicinskih pojmova, pomoći čitateljima da bolje upoznaju sve ono što rade i sa čime žive ljudi u bijelim ogrtačima.

Roman izlazi svakih 14 dana. Cijena 6 dinara